V-21002/1938r.

Sprawozdanie

z działalności

UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ
W POZNANIU

za rok

1938

Dublet
Biblioteki
Raczyńskich

Sprawozdanie

z działalności

UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ
W POZNANIU

za rok

1938

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL

Gmach mieszczący biura Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego 12

Stosownie do postanowień zawartych w art. 260 ust. 2 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. nr 51, poz. 396) i postanowień § 116 statutu Ubezpieczalni Społecznej, przedstawia Komisarz Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu i Dyrekcja Ubezpieczalni

SPRAWOZDANIE

z działalności Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu

za rok 1938.

Poznań, w czerwcu 1939 r.

Komisarz

(—) Prof. Dr Stefan Różycki

Dyrektor *Lekarz Naczelny*

(—) Inż. Feliks Gadomski *(—) Dr Ludwik Dzius*

Wstęp

Trzecie z kolei sprawozdanie Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu obrazuje jej działalność za rok 1938. Celem niniejszego sprawozdania — podobnie zresztą jak w latach ubiegłych — jest nie tylko przedstawienie całokształtu działalności świadczeniowej i gospodarki finansowej Ubezpieczalni, lecz również umożliwienie najszerszym warstwom ubezpieczonych i pracodawców oraz społeczeństwu wglądu w działalność Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu i wyrobienia sobie sądu w jaki sposób Ubezpieczalnia wypełnia nałożone na nią obowiązki.

Rok sprawozdawczy w porównaniu z rokiem poprzednim zaznaczył się poważnym rozwojem działalności Ubezpieczalni zarówno pod względem wzrostu liczby ubezpieczonych, jak i rozbudowy działalności świadczeniowej. Ta ostatnia doznała dalszego wzrostu na odcinku samych świadczeń i profilaktyki. Podkreślić tu należy kontynuowanie akcji kolonii i półkolonii letnich dla dzieci oraz akcji dożywiania dzieci zwłaszcza bezrobotnych. Ponadto wydatnie współpracowano z innymi organizacjami samorządowymi i społecznymi w ich akcjach profilaktycznych, udzielając na te cele odpowiednich dotacyj pieniężnych.

Przedstawiając niniejsze sprawozdanie Ubezpieczalnia Społeczna wierzy, że przyczyni się ono do zacieśnienia coraz pełniejszego kontaktu pp. pracodawców i ubezpieczonych z Ubezpieczalnią.

Przepisy prawne

Podstawy prawne normujące zasady działania Ubezpieczalni Społecznej, w roku 1938 nie uległy zmianom. Obowiązuje nadal ustawa z dnia 28. III. 1933 r., Dz. U. R. P. nr 51, poz. 396, ze zmianami ustalonymi w rozporządzeniu Prezydenta R. P. z dnia 24. X. 1934 r. Dz. U. R. P. nr 95, poz. 855, będąca główną podstawą, na której opiera się działalność Ubezpieczalni Społecznych. Z rozporządzeń i ustaw, które ukazały się w roku 1938, a odnoszących się do Ubezpieczalni Społecznej, wymienić należy:

1. Rozporządzenie M. O. S. z dnia 20 stycznia 1938 r. Dz. U. R. P. nr 10, poz. 65 o określeniu kategorii pracowników, zatrudnionych przy melioracjach i wykonywanych przez Państwo pracach regulacyjno-agrarnych i podlegających tylko obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.
2. Rozporządzenie M. O. S. z dnia 31. I. 1938 r. Dz. U. R. P. nr 12, poz. 84 w sprawie zmiany trybu postępowania Ubezpieczalni Społecznych odnośnie zaliczania zakładów pracy do kategorii i klasy niebezpieczeństwa.
3. Rozporządzenie M. O. S. z dnia 31. I. 1938 r. Dz. U. R. P. nr 12, poz. 83 o zasadach obliczania składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.
4. Ustawa z dnia 29 marca 1938 r. Dz. U. R. P. nr 21, poz. 171 o przedłużeniu czasowego obniżenia składek za ubezpieczenia społeczne.
5. Rozporządzenie M. O. S. z dnia 6. IV. 1938 r. Dz. U. R. P. nr 26, poz. 238 i z dnia 26. VII. 1938 r. Dz. U. R. P. nr. 59, poz. 460 o czasowym obniżeniu składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.
6. Rozporządzenie M. O. S. z dnia 26. VII. 1938 r. Dz. U. R. P. nr 59, poz. 459 w sprawie dokonywania zgłoszeń przez pracodawców rolnych, sposobu ryczałtowania i uiszczania składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych oraz o zasadach obliczania tych składek.
7. Zarządzenie M. O. S. z 30. VII. 1938 r. Dz. Urz. M. O. S. nr 15, poz. 216, ustalające wykaz chorób ostrych, które uprawniają do przedłużenia członkom rodziny ubezpieczonego okresu pomocy leczniczej oraz wykaz chorób ostrych i ostrych chorób zakaźnych, które uprawniają ubezpieczonych do zasiłków chorobowych, niezależnie od upływu 4 tygodni podlegania obowiązkowi ubezpieczenia lub kontynuowania ubezpieczenia.
8. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. XI. 1938 r. Dz. U. R. P. nr. 85, poz. 572 i rozporządzenie M. O. S. z dnia 19. XI. 1938 r. Dz U. R. P. nr 92, poz. 632 o tymczasowym uregulowaniu ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego.
9. Rozporządzenie M .O. S. z dnia 24 grudnia 1938 r. Dz. U. R. P. nr. 103, poz. 681 — o wprowadzeniu dodatkowych opłat w ubezpieczeniu emerytalnym robotników.

Władze i organa Ubezpieczalni Społecznej

Czynnik społeczny w Ubezpieczalni Społecznej reprezentowany był — jak w latach poprzednich — przez Radę Ubezpieczalni, Komisję Administracyjną, Tymczasową Komisję Rewizyjną i Tymczasową Komisję Rozjemczą.

Czynności Rady i Komisji Administracyjnej spełniał w dalszym ciągu Komisarz Ubezpieczalni Społecznej — Dr med. Stefan Różycki — Profesor Uniwersytetu Poznańskiego.

W roku sprawozdawczym Komisarz Ubezpieczalni odbył 41 posiedzeń zwyczajnych i 12 posiedzeń nadzwyczajnych (sprawozdawczych). W tych ostatnich brał również udział Delegat Ministra Opieki Społecznej Kazimierz Dagnan — Dyrektor Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w Poznaniu.

Tymczasowa Komisja Rewizyjna pracowała w składzie jak w roku poprzednim.

W składzie Tymczasowej Komisji Rozjemczej zaszła jedna tylko zmiana. Miejsce członka z grupy pracodawców Dyrektora Thomasa Ignacego, który zmarł 14. IX. 1938 r., zajął dotychczasowy zastępca Dyrektor Miądowicz Stanisław.

Tymczasowa Komisja Rozjemcza, która rozpatruje i załatwia odwołania od orzeczeń Dyrektora Ubezpieczalni Społecznej w sprawach świadczeń z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa, odbyła 16 posiedzeń, na których rozpatrzyła 82 sprawy i wydała:

67 orzeczeń oddalających odwołania,
5 orzeczeń uwzględniających częściowo odwołania,
10 orzeczeń uwzględniających całkowicie odwołania.

We władzach Ubezpieczalni Społecznej nastąpiły w roku 1938 następujące zmiany:

Dyrektorem Ubezpieczalni Społecznej do dnia 31. VII. 1938 r. był Mgr Mańkowski Czesław, a od dnia 1. VIII. 1938 r. jako p. o. Dyrektora Inż. Gadomski Feliks, który następnie w wyniku konkursu został zatwierdzony na tym stanowisku z dniem 1. IX. 1938 r.

Stanowisko Lekarza Naczelnego zajmował do dnia 31. III. 1938 r. Dr Wierzbicki Erazm, a od dnia 1. VIII. 1938 r. jako p. o. Lekarza Naczelnego Dr Dzius Ludwik.

W czasie od dnia 1. IV. 1938 r. do dnia 31. VII. 1938 r. obowiązki te pełnił zastępca Lekarza Naczelnego Dr Stabrowski Mieczysław.

Wicedyrektorami byli: Krejczy Józef i Warmuziński Jan (do dnia 31. VIII. 1938 r.).

Do zakresu działania Dyrektora — jako władzy wykonawczej — należą prawa i obowiązki określone w art. 46 ustawy o ubezpieczeniu społecznym i § 87 statutu Ubezpieczalni Społecznej. Zakres działania Dyrekcji unormowany jest przepisami art. 45 ustawy i § 86 statutu Ubezpieczalni.

Ciałem doradczym i opiniodawczym przy Lekarzu Naczelnym była Rada Lekarska, która odbyła ogółem dwa posiedzenia.

Ubezpieczeni i zakłady pracy.

Ubezpieczeni

Pod względem terytorialnym Ubezpieczalnia Społeczna obejmuje swoją działalnością miasto Poznań oraz powiaty poznański i śremski.

Ogólna liczba ludności, zamieszkującej wymienione tereny, wynosi 446.773, z czego na miasto Poznań przypada 272.308.

Liczba obowiązkowo ubezpieczonych czynnych (tj. tych ubezpieczonych, za których wymierzono składki za ostatni tydzień wymiarowy miesiąca grudnia 1938 r.) — wynosiła ogółem

75.760

tj. w stosunku do roku poprzedniego o 4.160 więcej, czyli o 5,8 %.

Z ogólnej liczby ubezpieczonych przypadało na:

pracowników umysłowych	17.309
robotników	58.451

W zestawieniu tym nie objęto osób ubezpieczonych wyłącznie od wypadków (w rolnictwie i przemyśle), następnie pracowników umysłowych, zatrudnionych w rolnictwie oraz osób zwolnionych względnie wyłączonych (na podstawie odpowiednich przepisów ustawowych) od obowiązku ubezpieczenia chorobowego.

Liczba obowiązkowo ubezpieczonych na koniec poszczególnych miesięcy roku 1938 kształtowała się następująco:

styczeń	69.773	lipiec	82.393
luty	70.855	sierpień	83.382
marzec	73.639	wrzesień	84.143
kwiecień	76.739	październik . . .	80.695
maj	79.707	listopad	80.962
czerwiec	81.652	grudzień	75.760

Przeciętna miesięczna ubezpieczonych wynosiła:

78.300.

Napływ zgłoszeń (wykres 1) w poszczególnych miesiącach wynosił:

styczeń	5.644	lipiec	8.055
luty	6.410	sierpień	8.025
marzec	8.503	wrzesień	9.203
kwiecień	11.215	październik . . .	8.472
maj	11.400	listopad	7.131
czerwiec	8.365	grudzień	5.907

Z powyższych zestawień wynika, że przemożny wpływ na wahanie się liczby ubezpieczonych — poza czynnikami ogólnej koniunktury gospodarczej — wywierały również pory roku.

Ruch obowiązkowo ubezpieczonych (tj. przybytek i ubytek ubezpieczonych) wyraził się w ciągu minionego roku ogólną cyfrą:

191.106,

przy czym najmniejszy był w miesiącu lutym (9.520) a największy w kwietniu (23.618) i w październiku (21.374).

Ruch terytorialny ubezpieczonych (tzn. odpływ z tutejszego terenu na tereny innych Ubezpieczalni i odwrotnie) wyniósł w ciągu roku:

11.900.

W zestawieniu z danymi z lat ubiegłych wymienione powyżej cyfry ogólne przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	1935	1936	1937	1938	Wzrost w 1938 r. w stosunku do stanu z 1935 r.
Stan ubezpieczonych na koniec grudnia (wykres 2)	60.700	68.500	70.600	75.800	24,8%
Przeciętny miesięczny stan ubezpieczonych . .	64.000	68.000	71.600	78.300	22,3%
Ilość zgłoszeń o wstąpieniu do pracy (wykres 3)	69.000	81.000	89.000	98.300	42,4%
Ruch ubezpieczonych (wykres 4)	130.000	142.000	168.000	191.000	46,9%
Ruch terytorialny ubezpieczonych (wykres 5) .	6.100	7.900	10.000	11.900	95 %

Już pobieżny rzut oka na tabelę wykazuje, że poszczególne pozycje kształtowały się nierównomiernie. Wszystkie wykazują wprawdzie stałą tendencję wzrostu, jednakże najsłabszy wzrost wykazuje przeciętna liczba ubezpieczonych. Świadczy to — jak stwierdziliśmy już w poprzednich sprawozdaniach — o stosunkowym wzroście nietrwałości w zatrudnieniu. Poprawa koniunktury powoduje wciągnięcie w działalność produkcyjną oraz inwestycyjną rzesz bezrobotnych, których fluktuacja na rynku pracy powoduje obniżenie przeciętnego czasokresu pobytu ubezpieczonego w czynnym ubezpieczeniu. Najpoważniejszy wpływ mają tu roboty publiczne, na których zatrudnia się bezrobotnych na krótkie okresy czasu w trybie turnusowym. Oznacza to dla Ubezpieczalni Społecznej obciążenie czynnościami administracyjnymi bez należytego ekwiwalentu w dochodach. Zjawisko to znajduje swoje dalsze, zbliżone skutki i po stronie świadczeń.

Zakłady pracy i ich kontrola

Liczba czynnych zakładów pracy wynosiła:

w końcu roku 1936	16.699
w końcu roku 1937	17.671
w końcu roku 1938	18.911.

Wzrost zatem wynosi 1.240 zakładów pracy, czyli 7,02% w porównaniu z rokiem ubiegłym, co świadczy o dalszym nasileniu życia gospodarczego na terenie objętym działalnością Ubezpieczalni Społecznej.

Zgodnie z planem kontroli okresowej, przewidzianej w przepisach ustawy o ubezpieczeniu społecznym, Ubezpieczalnia przeprowadziła kontrolę w 7.051 zakładach pracy (32.785 ubezpieczonych). W związku z powyższą kontrolą dokonano dodatkowych przypisów składek na wszystkie rodzaje ubezpieczenia i opłaty na rzecz Funduszu Pracy na ogólną kwotę:

zł 63.223,44.

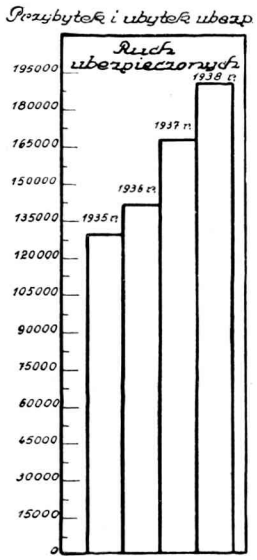

Wykres 4

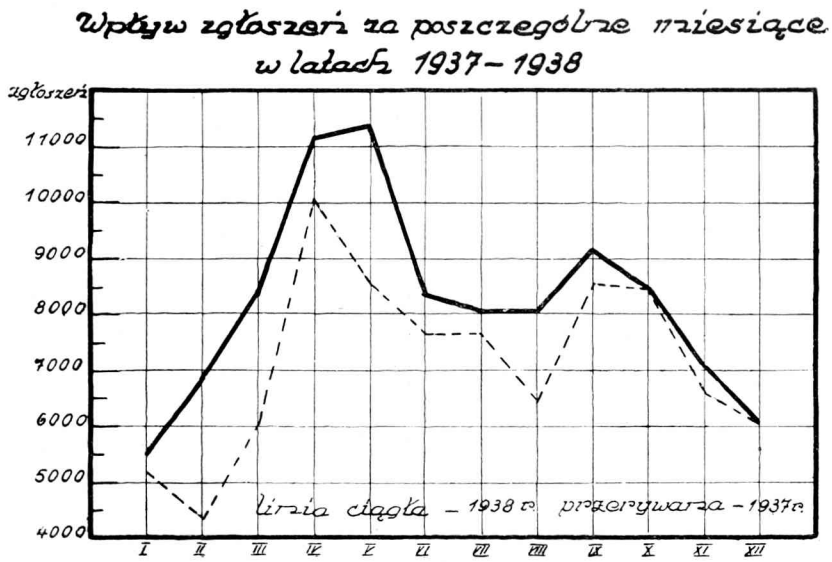

Wykres 1

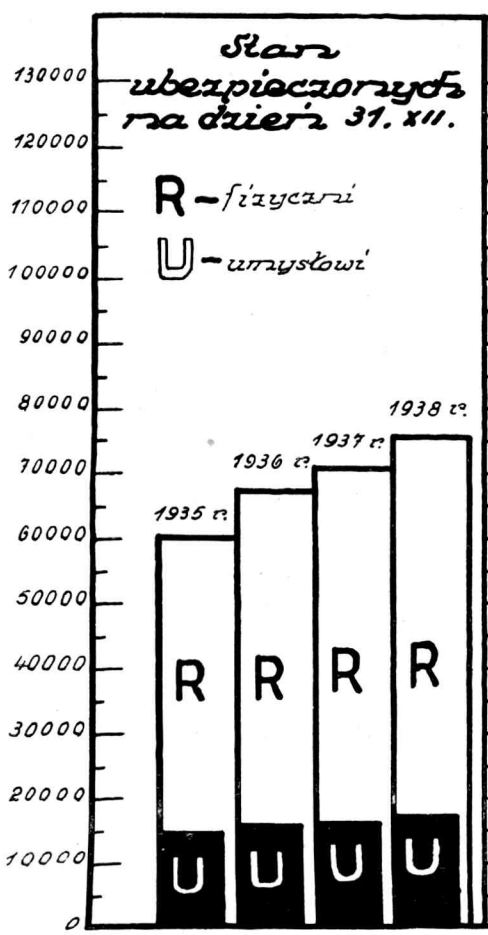

Wykres 2

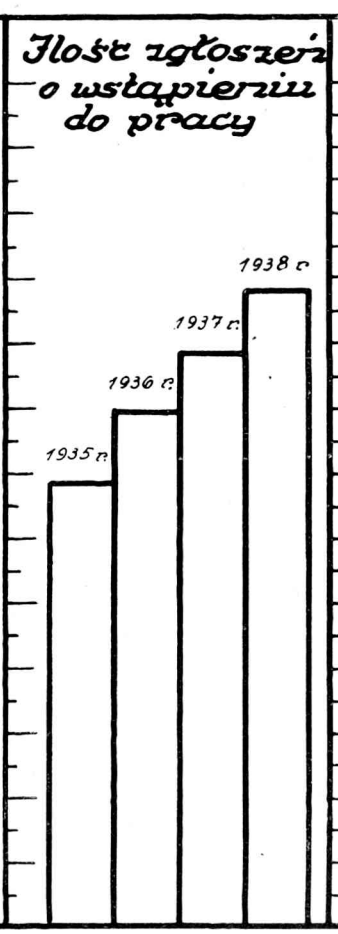

Wykres 3

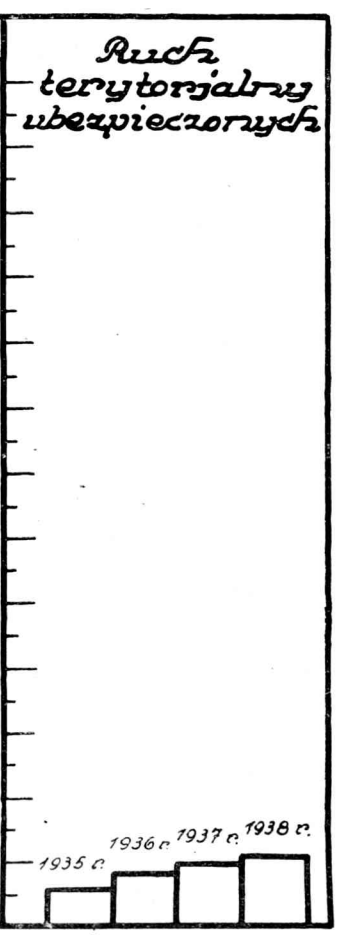

Wykres 5

Wykazany powyżej przypis składek przedstawia dodatkowy wymiar, wymierzony tym pracodawcom, którzy:

a) zgłaszali do ubezpieczenia zatrudnionych pracowników z zarobkami niższymi od faktycznie wypłacanych;

b) zgłaszali do ubezpieczenia pracowników w terminie spóźnionym;

c) nie zgłaszali w ogóle zatrudnionych pracowników do ubezpieczenia;

d) zgłaszali pracowników do niewłaściwej kategorii ubezpieczenia.

Teren działalności Ubezpieczalni Społecznej podzielono na 13 obwodów kontrolnych. Oprócz kontroli systematycznej, ustalonej własnym planem, odnośny referat załatwiał również dorywczo kontrolę zleconą przez inne wydziały Ubezpieczalni w celu ustalenia stosunku pracy w wypadkach wątpliwych, ustalenia właściwej kategorii ubezpieczenia, stwierdzenia adresów pracodawców i ubezpieczonych, którzy nie zawiadamiają Ubezpieczalnię o zmianach miejsca zamieszkania itd.

Część II.

Podstawy finansowe ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa.

Zasadniczą podstawą finansową działalności Ubezpieczalni Społecznej w zakresie wykonywania ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa są wpływy z tytułu składek za to ubezpieczenie.

Przypis i wpływ składek w roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem poprzednim (wykres 6) obrazuje poniższe zestawienie:

Lata	Składki i odsetki		% stosunek wpływu do przypisu	przeciętna składka na 1 ubezp. w zł.	
	przypis w zł	wpływ w zł		przypis	wpływ
1937	4.933.028,51	4.923.687,47	99,81 %	66,92	68.02
1938	5.452.954,55	5.451.319,42	99,97%	69,82	69,80
zwiększenie w r 1938	519.926.04	527.631.95	0,16%	2,90	1,78

W roku 1938 wszystkie pozycje wykazały wzrost w stosunku do roku poprzedniego, co niewątpliwie zostało spowodowane powiększeniem się liczby ubezpieczonych. Charakterystycznym i godnym podkreślenia jest fakt również wzrostu przeciętnej składki na jednego ubezpieczonego, świadczący dobitnie o dalszej, stałej poprawie zarobków ubezpieczonych.

Niezależnie od wpływów ze składek ubezpieczonych na dochodowość Ubezpieczalni Społecznej składają się jeszcze inne czynniki. Wpływy dodatkowe przedstawiają się następująco:

I. Dopłaty:

za porady lekarskie i zabiegi lecznicze . . . . . zł 48.078,80
za lekarstwa, środki lecznicze i pomocnicze . . . „ 28.052,20
za protezy i środki pomocnicze przeciwko zniekształceniu i kalectwu . . . . . „ 2.616,90
za porady, zabiegi i protezy dentystyczne . . . . „ 19.525,45

razem zł 98.273,35

(w r. 1937 — zł 78.761,12, czyli w roku 1938 o zł 19.512,23 więcej).

Zwiększenie dochodów z wyżej przytoczonych pozycyj jest uzasadnione wzrostem zarobków ubezpieczeniowych oraz zwiększeniem się liczby ubezpieczonych.

II. Zwroty za udzielone świadczenia na koszt bratnich Ubezpieczalni wyniosły . . . . . zł 50.840,39

Pozycja ta wzrosła o zł 2.771,07 w porównaniu z rokiem poprzednim.

III. Zwroty za udzielone świadczenia na koszt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 102 ustawy . . . zł 191.019,95

Wzrost wynosi zł 18.025,75 w stosunku do roku poprzedniego.

IV. Zwroty za udzielone świadczenia inwalidom wojennym dały . . . . . zł 70.399,38

(o zł 2.111,14 więcej aniżeli w roku 1937).

V. Na podstawie art. 239 ustawy o ubezpieczeniu społecznym Ubezpieczalnia Społeczna wpłaca Funduszowi Ubezpieczenia na Wypadek Choroby 4% ogólnej sumy wpływów z tytułu składek na ubezpieczenie chorobowe na utworzenie specjalnego funduszu, z którego są udzielane Ubzpieczalniom kredyty krótkoterminowe i subwencje.

Przypis i wpływ składek na ubezpieczenie chorobowe za poszczególne miesiące w latach 1937 – 1938.

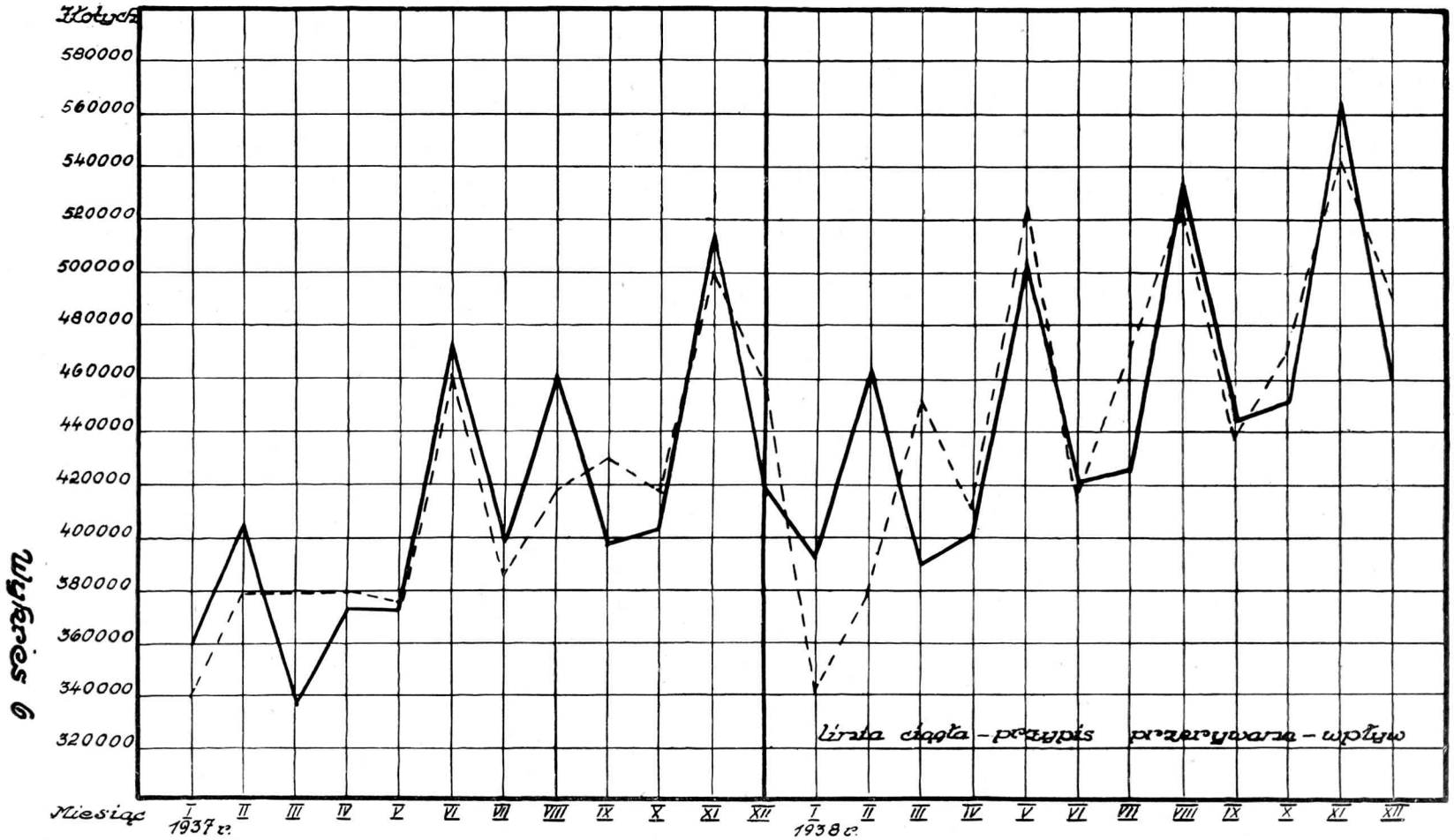

Wpłaty na wymieniony Fundusz wyniosły w r. 1938 — zł 218.052.78.

Z tego samego Funduszu — Zakład Ubezpieczeń Społecznych udzielił Ubezpieczalni Społecznej subwencje na następujące cele:

		w r. 1937	w r. 1938
a) zwiększenie zasiłków pieniężnych .	zł	70.000,—	
b) kolonie letnie	„	25.000,—	—
c) półkolonie i obozy zimowe . . .	„	15.000,—	—
d) akcję dożywiania dzieci i młodzieży w okresie zimowym	„	24.000,—	—
e) pomoc zimową dla bezrobotnych .	„	39.000,—	39.000,—
f) prowadzenie przez ZUS akcji obozów zimowych dla młodocianych .	„	3.803,25	8.016,—
g) zwiększenie świadczeń	„	100.000,—	—
h) prowadzone przez ZUS leczenie sanatoryjno-uzdrowiskowe	„	88.300,—	—
i) zwiększenie funduszu rezerwowego celem umożliwienia statutowego rozszerzenia świadczeń	„	706.000,—	—
Razem	zł	1.071,103,25	47.016,—

Tak poważne obniżenie się subwencji przyznanej Ubezpieczalni Społecznej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem poprzednim uzasadnia się poprawą na rynku gospodarczym w okręgu Ubezpieczalni, co znalazło swój oddźwięk w wzroście przypisu i wpływu składek.

VI. Pozostałe dochody Ubezpieczalni dały następujące kwoty:

	w r. 1937	w r. 1938	różnica
z własnych nieruchomości .	975,12	4.680,36	+ 3.705,24
odsetki od lokat i wkładów	13.104,68	14.075,39	+ 970,71
premia od pożyczki dolar.	—	4.450,—	+ 4.450,—
udział w zyskach Centrali Zaopatr. Instyt. Ubezpiecz. Społeczn.	—	2.084,16	+ 2.084.16
zwrot kosztów prawnych i sądowych	295,05	131,03	— 164,02
wpływy na reaktywowane należności	9.248,73	10.431,49	+ 1.182,76
przypis składek i odsetek z ustawy z 19. V. 1920 r.	20.163,27	21.580,27	+ 1.417,—
zwroty za nieprawnie pobrane świadczenia . .	494,64	202,09	— 292,55
subwencja od ZUS na koszty Wystawy Higienicz.	6.000,—	—	— 6.000,—
różne inne drobne . . .	4.512,05	4.495,24	— 16,81
razem	54.793,54	62.130,03	+ 7.336,49

czyli, że i w tym dziale nastąpił wzrost dochodów w porównaniu z rokiem 1937 o zł 7.336,49.

Reasumując powyższe, ogólne dochody Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu wyniosły:

a) składki i odsetki .	r. 1937	zł	4.933,028,51	76,7%	ogólnych
	r. 1938	„	5.452.954,55	91,3%	dochodów
różnica w r. 1938	+	zł	519,926,04	+ 14,6%	
b) kary	r. 1937	zł	271,91		
	r. 1938	„	382,33		
różnica w r. 1938	+	zł	110,42		
c) dopłaty i opłaty ubezpieczonych	r. 1937	zł	78.761,12	1,2%	ogólnych
	r. 1938	„	98.273,35	1,6%	dochodów
różnica w r. 1938	+	zł	19.512,23	+ 0,4%	
d) zwroty za udzielone świadczenia . . .	r. 1937	zł	289.484,85	4,5%	ogólnych
	r. 1938	„	312.358,36	5,2%	dochodów
różnica w r. 1938	+	zł	22.873,51	+ 0,7%	
e) subwencje z ogólnego funduszu na wypadek choroby	r. 1937	zł	1.071.103,25	16,7%	ogólnych
	r. 1938	„	47.016,—	0,8%	dochodów
różnica w r. 1938	—	zł	1.024.087,25	— 15,9%	
f) inne dochody . . .	r. 1937	zł	54.793,54	0,9%	ogólnych
	r. 1938	„	62.130,03	1,1%	dochodów
różnica w r. 1938	+	zł	7.336,49	+ 0,2%	
Razem	r. 1937	zł	6.427.443,18	100%	
	r. 1938	„	5.973.114,62	100%	
różnica w r. 1938	—	zł	454.328,56	—	

Jak wynika z powyższego zestawienia dochody w okresie sprawozdawczym w poszczególnych działach wykazują wzrost w porównaniu z rokiem 1937 za wyjątkiem pozycji „Subwencje z ogólnego funduszu na wypadek choroby i macierzyństwa", co oczywiście stanowiło specjalną pozycję w r. 1937.

Część III.

Świadczenia ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa.

Zasadniczą funkcją Ubezpieczalni Społecznej w stosunku do jej ubezpieczonych jest wykonywanie ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa.

Ubezpieczenie to w drodze ustawowej zapewnia uprawnionym świadczenia w zakresie lecznictwa i zasiłków gotówkowych.

Lekarze domowi

Ubezpieczalnia Społeczna dążyła w dalszym ciągu do usprawnienia działalności podstawowej komórki lecznictwa — lekarza domowego.

Gdy w roku 1937 pracowało na terenie Ubezpieczalni 62 lekarzy domowych, w roku 1938 powiększono liczbę etatów lekarskich do 72. Powiększenie ilości etatów spowodowane zostało zarówno zwiększeniem się liczby ubezpieczonych, jak i koniecznością utrzymania na właściwym poziomie pomocy lekarskiej udzielanej przez lekarzy domowych.

Lekarze domowi udzielili	ogółem w roku 1938 . .	510.455	porad,
z tego: w gabinecie lekarza:	ubezpieczonym	259.217	
	członkom rodzin	208.669	
w domu chorego:	ubezpieczonym	19.956	
	członkom rodzin	22.613.	

W stosunku do roku 1937 liczba porad wzrosła o 60.438, czyli o 13,4%.

Lekarze specjaliści

Poza lekarzami domowymi zatrudniała Ubezpieczalnia Społeczna w roku sprawozdawczym 35 lekarzy specjalistów z każdego zakresu wiedzy lekarskiej.

Pomiędzy lekarzami domowymi i lekarzami specjalistami istniała najściślejsza współpraca, która polegała na wzajemnym komunikowaniu sobie obserwacji o stanie zdrowia i wynikach leczenia odnośnych chorych.

Dostęp do lekarzy specjalistów był zasadniczo pośredni. Lekarz domowy — stosownie do potrzeby — albo leczył chorych osobiście, albo też kierował ich do lekarza specjalisty. Jedynie w zakresie położnictwa, chorób wenerycznych i chorób dzieci (do lat 10) chorzy zwracali się bezpośrednio do lekarzy specjalistów.

Lekarze specjaliści udzielili porad:

w gabinecie lekarza:	ubezpieczonym	154.182
	członkom rodzin	138.456
w domu chorego:	ubezpieczonym	916
	członkom rodzin	4.288
	Razem	297.842

W roku 1938 lekarze specjaliści udzielili o 45.399 porad więcej aniżeli w roku poprzednim, co procentowo wyrażało się cyfrą 15,2.

Lekarze dentyści

Lecznictwo dentystyczne oparte było na systemie domowego lekarza dentysty, przyjmującego w własnym gabinecie.

W Poznaniu ordynowało:

18 lekarzy dentystów.

W powiecie poznańskim:

3 lekarzy w Luboniu, Swarzędzu i Pobiedziskach.

W powiecie śremskim:

2 lekarzy w Śremie i Mosinie.

Niezależnie od lekarzy dentystów zakontraktowanych Ubezpieczalnia Społeczna posiadała własny Zakład Lekarsko-Dentystyczny w Poznaniu przy ul. Pocztowej nr 8.

W Zakładzie tym udzielono zabiegów:

w roku 1937	88.835
w roku 1938	104.561.

W roku sprawozdawczym ilość uskutecznionych zabiegów dentystycznych wzrosła o 15.726, tj. o 17,7%.

Protez wykonano:

w roku 1937	950
w roku 1938	1.625

czyli o 675 więcej.

Obsada personalna Zakładu Lekarsko-Dentystycznego składała się z 2 lekarzy dentystów, 4 techników dentystycznych oraz 3 sił pomocniczo-biurowych.

Pogotowie Lekarskie

W wypadkach nagłych, jak również w godzinach pozaordynacyjnych, doraźnej pomocy członkom Ubezpieczalni Społecznej udzielało Lekarskie Pogotowie Ratunkowe im. Marszałka Piłsudskiego w Poznaniu, ul. Fredry 7, czynne całą dobę bez przerwy.

Na miejscu Pogotowie Ratunkowe udzieliło pomocy lekarskiej 1.774 osobom, przewiozło 7.041 chorych do szpitali i zakładów leczniczych, wyjazdów lekarzy do chorych uskuteczniło w 10.129 wypadkach, wyjazdów z Polikliniką Położniczą w 702 wypadkach.

Akuszerki

Zakontraktowanych akuszerek, zrzeszonych w Poznańsko-Pomorskim Związku Akuszerek, posiadała Ubezpieczalnia Społeczna — 73.

Rozmieszczone były one na całym terenie działalności Ubezpieczalni.

W ciągu roku ubiegłego akuszerki udzieliły pomocy w 3.017 wypadkach porodów i 439 wypadkach poronień.

Personel pomocniczo-lekarski

Do pełnienia opieki pomocniczo-lekarskiej w domu chorego oraz jako pomoc lekarzy w komisjach lekarskich zatrudniała Ubezpieczalnia w Obwodach Leczniczych 7 higienistek. Wykonywały one poruczone im czynności na polecenie lekarzy Ubezpieczalni oraz na zapotrzebowanie ze strony lekarzy domowych względnie specjalistów.

Liczba wykonanych zabiegów przez wyżej wymieniony personel była następująca:

w ambulatorium	9.619
w domu chorego	4.155
Razem	13.774

W roku 1937 wykonano ogółem 5.712 zabiegów.

Apteki

W leki i środki lecznicze zaopatrywali się ubezpieczeni i ich rodziny w aptece własnej Ubezpieczalni oraz w aptekach zakontraktowanych.

Rozmieszczenie aptek przedstawiało się następująco:

Rozmieszczenie placówek leczniczych na terenie Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu

Uwaga: liczby nad znakami oznaczają ilość

w Poznaniu: 22 aptek, w tym jedna własna przy ul. Pocztowej nr 25;
w powiecie poznańskim: 7 aptek;
w powiecie śremskim: 5 aptek oraz jeden punkt rozdawnictwa leków w Puszczykowie.

Personel własnej apteki składał się z 4 magistrów farmacji, 2 sił pomocniczo-farmaceutycznych, 1 siły biurowej i 2 pracowników fizycznych.

W roku 1938 wydano leków:

w aptece własnej	149.867
w aptekach zakontraktowanych	520.706
w punkcie rozdawnictwa leków	4.868.

Przeciętnie przypadało na jedną zakontraktowaną aptekę 16.272 leków.

Apteka Ubezpieczalni posiada własne laboratorium farmaceutyczne, w którym wyrabia wszystkie preparaty galenowe.

Środki pomocnicze oraz środki przeciw zniekształceniu i kalectwu wydawała Ubezpieczalnia za pośrednictwem zakontraktowanych fachowych firm w Poznaniu. Były to:
2 zakłady optyczne,
5 wytwórni pasów brzusznych i innych środków pomocniczych oraz
2 zakłady, wykonujące aparaty ortopedyczne i protezy.

W roku sprawozdawczym wydano:

okularów	7.084
protez ocznych	9
pasów brzusznych i rupturowych	1.255
protez i aparatów ortopedycznych	450
innych środków pomocniczych .	222
Razem	9.020 szt.

Szpital Chorób Wewnętrznych Ubezpieczalni Społecznej

Szpital własny Ubezpieczalni Społecznej przy ul. Raczyńskich nr 13/14 posiadał pod koniec r. 1938 — 105 łóżek, rozmieszczonych w 13 salach ogólnych oraz w 5 oddzielnych pokojach.

Ponadto posiadał szpital osobny pokój izolacyjny, pokój rentgenowski, ciemnię, laboratorium, gabinet fizykalny, pokój do badań specjalnych itd.

Laboratorium szpitala wykonało w roku 1938 — 25.593 badań laboratoryjnych czyli przeciętnie przeprowadzano 70 badań dziennie, podczas gdy w roku 1937 ogólna ilość badań wyniosła 19.634.

Zabiegów specjalnych wykonano:

fizykalnych	1.774
prześwietleń rentgenowskich .	4.373
zdjęć rentgenowskich	1.724.

Obsada personalna szpitala składała się z 28 osób, tj. kierownika, dwóch lekarzy asystentów, absolwenta medycyny z 3-letnim stażem internistycznym, kapelana, 12 sióstr zakonnych ze Zgromadzenia SS. Elżbietanek i 12 osób służby.

Ponadto pracowali w szpitalu lekarze stażyści, odbywający przepisowy rok praktyki lekarskiej, lekarze-wolontariusze oraz studenci medycyny.

W roku sprawozdawczym przebywało na leczeniu w szpitalu 1.372 osób.

Przy szpitalu znajdował się zakład rozpoznawczy oraz komisja odwoławcza, które zbadały w ciągu roku ogółem 450 osób, skierowanych przez lekarzy domowych względnie obwody lecznicze Ubezpieczalni.

W szpitalu przechodziły wyszkolenie również pielęgniarki-uczennice gimnazjalne, należące do hufców Polskiego Czerwonego Krzyża.

Szpitale zakontraktowane

Oprócz własnego szpitala Ubezpieczalnia korzystała z usług szpitali, klinik i zakładów, znajdujących się na terenie m. Poznania oraz na prowincji.

Frekwencja chorych w roku 1938 była następująca:

w szpitalu własnym	1.290 osób
w szpitalach zakontraktowanych	11.568 „

Liczba dni szpitalnych wyniosła:

w szpitalu własnym	27.667
w szpitalach zakontraktowanych	228.115.

W roku sprawozdawczym przebywało na leczeniu w szpitalach przeciętnie dziennie 701 chorych, przeciętny pobyt chorego trwał 19,9 dni.

W ciągu roku 1938 przekazano do szpitala o 1.695 chorych więcej, tj. o 13,13% więcej aniżeli w roku 1937. Wzrost ten tłumaczy się zwiększonym zakresem świadczeń leczniczych, zwyżką cyfry ubezpieczonych na wypadek choroby i macierzyństwa oraz większym nasileniem chorób epidemicznych.

Sanatoria i Zakłady Psychiatryczne

Leczenie sanatoryjne członków Ubezpieczalni Społecznej odbywało się w następujących sanatoriach i zakładach:

Sanatorium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „Lwigród" w Krynicy,
Sanatorium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „Excelsior" w Iwoniczu,
Sanatorium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Inowrocławiu,
Sanatorium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dla Dzieci w Kiekrzu,
Sanatorium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dla Płucno-Chorych w Ludwikowie.
Sanatorium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „Warszawianka" w Zakopanem,
Wojewódzkie Sanatorium dla Płucno-Chorych w Smukale,
Sanatorium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dla Płucno-Chorych w Kowanówku,
Dom Kuracyjny w Inowrocławiu,
Sanatorium dla Dzieci w Busku.

Ilość osób leczonych wyniosła:

w roku 1937	452
w roku 1938	764

Ilość dni sanatoryjnych przedstawiała się:

w roku 1937	23.999
w roku 1938	34.640.

Pobyt chorych w sanatoriach trwał przeciętnie 45 dni.

Z Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu przebywało i leczyło się w sanatoriach przeciętnie 109 chorych dziennie.

Umysłowo chorych leczyły następujące zakłady psychiatryczne:

Wojewódzki Zakład Psychiatryczny w Owińskach,
Krajowy Zakład Psychiatryczny w Kościanie,
Zakład Psychiatryczny w Dziekance,
Zakład Psychiatryczny w Kocborowie.

Ilość osób leczonych w roku sprawozdawczym wyniosła:

w Kościanie	125
w Dziekance	23
w Owińskach	11
w Kocborowie	2
Razem	161 osób.

Ilość dni szpitalnych największa była w Kościanie (11.346), następnie w Owińskach (1.136), w Dziekance (939), w Kocborowie (74). Razem 13.485 osób.

Przeciętnie przebywało i leczyło się dziennie 37 chorych.

Przeciętny czas leczenia wynosił 83,8 dni.

Zakład Przyrodoleczniczy

Własny Zakład Przyrodoleczniczy Ubezpieczalni Społecznej mieścił się w Poznaniu przy ul. Pocztowej nr 8, zajmując cały parter i I piętro. Na parterze znajdował się oddział wodoleczniczy, wyposażony

w 12 wanien do kąpieli,
3 nasiadówki,
1 kamerę do kąpieli parowych,
1 kąpiel wodno-elektryczną,
2 aparaty do kąpieli węglikowych,
1 aparat do kąpieli perełkowych,
2 specjalne wanny do kąpieli siarczanych,
1 urządzenie do płukań ginekologicznych.

Poza tym mieściła się na parterze specjalna sala do zabiegów hydropatycznych oraz dział ciepłolecznictwa i masaży, zaopatrzony w aparaty:

1 Solar (całkowita kąpiel elektryczna),
20 łuków żarówkowych (częściowe kąpiele elektryczne),
2 termofory.

Ilość wykonanych zabiegów w roku 1938 przedstawiała się następująco:

naświetlań lampą Sollux, Rosultra .	11.425
naświetlań lampą kwarcową	27.200
nagrzewań diatermią	44.317
faradyzacji i galwanizacji	16.064
naświetlań żarówkowych	33.351
kąpieli leczniczych	20.151
natrysków	3.523
innych zabiegów	53.011
Razem	209.042

Obsadę personalną Zakładu Przyrodoleczniczego stanowiło:
3 lekarzy, 13 pomocniczych sił lekarskich, 2 pracowników biurowych, 6 pracowników fizycznych.

Zakład Rentgenologiczny

Wszelkie czynności rentgenologiczne, jak prześwietlania, zdjęcia i naświetlania, wykonywane były w zakontraktowanym Zakładzie Rentgenologicznym Dra Aleksandra Schreibera w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 31.

W ciągu roku sprawozdawczego Zakład Rentgenologiczny wykonał 26.804 zabiegów, tj. o 1.440 więcej aniżeli w roku 1937.

Prześwietlań wykonano 13.133, zdjęć — 6.744, naświetlań — 6.927.

Zakład Radowy

Pomocy leczniczej w zakresie naświetlań radem udzielał ubezpieczonym na rachunek Ubezpieczalni Społecznej Zakład Radowy Dra Tadeusza Alkiewicza w Poznaniu.

Zabiegów tych w roku 1938 wykonano u 124 osób.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL

Analityczne laboratoria chemiczno-bakteriologiczne

Prace analityczne wykonywało własne laboratorium analityczne, znajdujące się przy szpitalu chorób wewnętrznych Ubezpieczalni oraz następujące zakontraktowane laboratoria:

Laboratorium Dr. Karłowskiej,
Państwowy Zakład Higieny,
Zakład Mikrobiologii Lekarskiej U. P.,
„Serovac Poznański",
Dr J. Morzycki i Lekarz B. Hoffmann.

Wykonano analiz w laboratoriach:

	1937 r.	1938 r.
własnym	19.634	25.300
zakontraktowanych . . .	5.083	6.593
Razem	24.717	31.893

Jak wynika z powyższych cyfr 79,3% analiz wykonało laboratorium własne, a 20,7% analiz laboratoria zakontraktowane.

Dziennie wykonywano przeciętnie 87 analiz.

DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA.

W roku sprawozdawczym Ubezpieczalnia Społeczna kontynuowała ożywioną działalność profilaktyczną, obejmującą zarówno ubezpieczonych i ich rodziny, jak i nie ubezpieczonych, a w szczególności ubogą ludność miejską i wiejską.

Na tym odcinku swej działalności pracowała Ubezpieczalnia Społeczna bądź za pośrednictwem własnych urządzeń profilaktyczno - zapobiegawczych, bądź wspierając subwencjami podobne instytucje.

Przychodnia dla schorzeń płucnych

Przychodnia ta mieściła się przy ul. Raczyńskich nr 13/14, zajmując przy szpitalu własnym pomieszczenie, składające się z kilku ubikacji.

W Przychodni pracowało 2 lekarzy, 3 higienistki i 1 siła pomocnicza.

W zakres działalności Przychodni wchodziło:

rozpoznawanie chorób płucnych i podawanie ścisłych rozpoznań wraz z wskazówkami leczniczymi lekarzom domowym,
opieka nad chorymi i ich rodzinami, leczonymi ambulatoryjnie,
opieka nad chorymi zwolnionymi z szpitali i sanatoriów,
komisyjne badanie płucno chorych celem ewentualnego przekazania do sanatoriów i szpitali dla dalszego leczenia,
orzekanie o niezdolności do pracy,
leczenie za pomocą odmy sztucznej,
orzecznictwo w sprawie przerwania ciąży u cierpiących na gruźlicę,
orzecznictwo dla klinik względnie szpitali dziecięcych o stanie zdrowia ojca, matki lub członka rodziny,
pośrednictwo w sprawie otoczenia opieką chorego względnie jego rodziny przez Wydział Opieki Społecznej,
badanie warunków socjalnych chorych,
propaganda o zwalczaniu i zapobieganiu gruźlicy,
kształcenie lekarzy i studentów medycyny w leczeniu i rozpoznawaniu gruźlicy.

Cyfrowo działalność Przychodni przedstawiała się następująco:

w opiece było osób	—	3.604
porad udzielono	—	6.771

odmą sztuczną leczono osób .	—	355
po raz pierwszy odmę założono	—	101
dopełniono odmy	—	4.494
umieszczono w szpitalach i sanatoriach osób	—	523
badano plwocinę na laseczniki Kocha	—	884
analiz chemicznych wykonano .	—	3.399
badań radiologicznych przeprowadzono	—	4.294

Ośrodek Zdrowia w Swarzędzu

W Ośrodku Zdrowia w Swarzędzu, utrzymywanym w 70% z funduszów Ubezpieczalni Społecznej, a w pozostałej części finansowanym przez Wydział Powiatowy powiatu poznańskiego oraz Urząd Wojewódzki w Poznaniu, pracowało 2 lekarzy, lekarz dentysta, 2 higienistki oraz 5 uczennic Szkoły Pielęgniarstwa Polskiego Czerwonego Krzyża na praktyce i 3 siły pomocnicze.

Działalność Ośrodka przedstawiała się następująco:

Poradnia dla niemowląt

zarejestrowała	360	dzieci
przeprowadziła wywiadów domowych .	2.320	
udzieliła porad	1.254	

Kuchnia mleczna

wydała	12.107	litrów mleka
porcji mleka	49.053	

Przychodnia przeciwgruźlicza

przyjęła	131	osób
udzieliła porad i wywiadów	343	
przeprowadziła wywiadów domowych	363	

Przychodnia przeciwjaglicza

zarejestrowała	33	osoby
porad i zabiegów	523	
wywiadów domowych	93	

Przychodnia przeciwweneryczna

zanotowała	56	osób
porad i zabiegów	617	
wywiadów domowych	32	

Poradnia higieny szkolnej

zbadała	1.628	dzieci

Poradnia sportowo - lekarska

zarejestrowała	217	osób

Kąpieli

wydano	1.723	

Gabinet lekarsko - dentystyczny

wykonał	1.876	zabiegów u
	1.116	osób

Ogółem z pomocy i opieki Ośrodka korzystało w roku 1938 — 7.134 osób.

Oprócz bezpłatnych wykładów publicznych z zakresu higieny odbyły się w Ośrodku dwa kursy:

Kurs młodych matek dla absolwentek szkół powszechnych z udziałem 50 słuchaczek,

Kurs obrony przeciwgazowo - lotniczej, który wysłuchało 148 osób.

Szczególną opieką otaczał Ośrodek dzieci, którym w okresie zimowym wydawano tran, surową marchew, naświetlano dzieci krzywicze lampami kwarcowymi i t. p.

Ośrodek Zdrowia w Śremie

Ośrodek Zdrowia w Śremie opierał się na podobnych zasadach finansowych jak pokrewny Ośrodek w Swarzędzu, przy czym w 88% utrzymywany był z funduszów Ubezpieczalni Społecznej, resztę stanowiła subwencja Wydziału Powiatowego w Śremie.

W Ośrodku Zdrowia w Śremie pracowało: 2 lekarzy i 1 siła pomocniczo - lekarska.

Działalność Ośrodka ilustrują poniższe cyfry:

Poradnia dla niemowląt		
zarejestrowała	129	dzieci
udzieliła porad	980	
Kuchnia mleczna		
wydano	17.969	litrów mleka
porcji mleka	25.561	
Przychodnia przeciwgruźlicza		
przyjęła	451	osób
udzieliła porad i zabiegów	1.725	
Przychodnia przeciwjaglicza		
zarejestrowała	85	osób
porad i zabiegów	856	
Przychodnia przeciwweneryczna		
notowała	109	osób
porad i zabiegów	1.978	
Kąpieli		
wydano	299	

Ogółem z opieki Ośrodka korzystało w ciągu roku 1.030 osób.

Kolonie, półkolonie i obozy

W czasie od 1 maja do 30 września 1938 r. zorganizowała Ubezpieczalnia bądź w własnym zakresie bądź wspólnie z organizacjami społecznymi i władzami szkolnymi — kolonie letnie dla dzieci w:

Wieleniu, Obornikach, Kiekrzu, Łososinie, Kaniowie, Czerńcu, Chodzieży, Mosinie, Sierakowie, Straszewie, Kobylnicy, Międzychodzie, Jastarni Borze, Poznaniu, Jaszkowie, Starołęce, Stęszewie.

Na koszt Ubezpieczalni Społecznej przebywało na koloniach letnich 418 dzieci.

W czasie od 15 czerwca do 30 września 1938 r. zorganizowano kolonie względnie obozy letnie w: Chodzieży, Powidzu, Jastarni, Redłowie, Rościnnie, Ostrowie n/Morzem, Łąckach, Ostrowcu, Żerkowie, Strzeszynku, Międzychodzie.

Z akcji tej korzystało 392 młodocianych pracowników umysłowych i fizycznych obojga płci.

Ponadto w porozumieniu z Miejskim Komitetem Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego m. Poznania zorganizowała Ubezpieczalnia w czasie od 1 lipca do 31 sierpnia 1938 r. półkolonie letnie dla dzieci w 10 ośrodkach na terenie dziecińców i ogrodów miejskich miasta Poznania.

Również zorganizowała względnie subwencjonowała Ubezpieczalnia Społeczna półkolonie na przedmieściu miasta Poznania — Starołęce oraz w Sremie i Swarzędzu.

Akcja półkolonijna objęła 1.972 dzieci, w tym 1.420 dzieci z miasta Poznania.

W miesiącu grudniu zostały zorganizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w porozumieniu z Państwowym i Okręgowymi Urzędami W. F. i P. W. zimowe kolonie leczniczo - wypoczynkowe, które trwały do 5. IV. 1939 r., obejmując w swym programie również przysposobienie narciarskie.

Ubezpieczalnia Społeczna wysłała na kolonie względnie kursy w Kościelisku, Rozewiu i Ostrowie n/Morzem ogółem 300 osób.

W ogólności akcją kolonii, półkolonii i obozów letnich objętych było 2.364 osób — kosztem około zł 55.000,—.

Dożywianie dzieci

Akcję dożywiania dzieci i łączącą się z tym akcję tranową przeprowadziła Ubezpieczalnia Społeczna na swój koszt w szkołach powszechnych i zawodowych za pośrednictwem Komitetów Pomocy Dzieciom i Młodzieży oraz własnych Ośrodków Zdrowia w Poznaniu, Swarzędzu i Śremie.

Akcją tą objęte były dzieci przede wszystkim z niezamożnych sfer ludności zarówno ubezpieczonej, jak i nie ubezpieczonej, a w pierwszym rzędzie dzieci bezrobotnych.

Koszt akcji tranowej i dożywiania dzieci wyniósł w roku 1938 — złotych 20.340,38.

Szczepienia ochronne

Na koszt Ubezpieczalni otrzymało w roku sprawozdawczym szczepień ochronnych — 1.560 dzieci.

Szczepienia powyższe wykonywały odpowiednie stacje, znajdujące się przy Klinice Dziecięcej Uniwersytetu Poznańskiego.

Badania młodocianych

Specjalnie zaangażowany lekarz przeprowadzał badania młodocianych, (tj. młodzieży przystępującej do pracy zawodowej), przekazanych przez Inspektora Pracy.

W roku sprawozdawczym zbadano 1.448 osób.

Subwencjonowane instytucje profilaktyczno-zapobiegawcze

Ubezpieczalnia Społeczna udzielała w dalszym ciągu subwencyj następującym instytucjom profilaktyczno - zapobiegawczym:

Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem przy Klinice Dziecięcej Uniwersytetu Poznańskiego,
Stacji Przeciwkiłowej przy Klinice Dziecięcej U. P.,
Stacji Przeciwgruźliczej przy Klinice Dziecięcej U. P.,
Stacji Przeciwwenerycznej Tow. Medycyny Społecznej.

Z porad i zabiegów stacyj skorzystało 5.392 osoby.

Kwota ogólna subwencyj wynosiła zł 7.550,—.

Propaganda higieny

Propagandę higieny prowadziła Ubezpieczalnia przez:

masowy kolportaż czasopisma „Droga do Zdrowia", ulotki przeciwgruźlicze, przeciwweneryczne i inne, plakaty i wywieszki, propagujące higienę oraz pouczające o sposobach zapobiegania chorobom,

wykłady publiczne, wygłaszane przez lekarzy szpitalnych, Ośrodków Zdrowia i administracyjnych Ubezpieczalni,

wystawy przeciwalkoholowe i inne celem zapoznania społeczeństwa z chorobami społecznymi i działalnością ubezpieczeń w walce z tymi chorobami.

Współdziałanie Ubezpieczalni w zakresie lecznictwa i profilaktyki z innymi instytucjami

Współpraca Ubezpieczalni z instytucjami państwowymi polegała na udzielaniu pomocy leczniczej osobom, znajdującym się pod opieką Państwa, a to:

inwalidom wojennym i wojskowym z powodu uszkodzeń zdrowia, mających całkowity lub częściowy związek przyczynowy z odbytą służbą wojskową w czasie wojny lub w czasie służby wojskowej pokojowej oraz w organizacjach przysposobienia wojskowego, powszechnego, zastępczego obowiązku wojskowego i hufców junackich,

b. skazańcom politycznym z powodu uszkodzeń zdrowia, mających związek przyczynowy z działalnością, zmierzającą do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego lub zjednoczenia ziem, wchodzących w skład Państwa Polskiego,

emerytowanym zawodowym wojskowym ze specjalnymi uprawnieniami, którzy wskutek działań wojennych lub nieszczęśliwego wypadku, pozostającego w ścisłym związku ze służbą wojskową, bez własnej winy doznali uszkodzeń cielesnych lub stali się chorymi.

W tym zakresie Ubezpieczalnia wykonywała na koszt Skarbu Państwa całokształt leczenia, a w niektórych wypadkach — za minimalną składką.

W stałym kontakcie pozostawała Ubezpieczalnia z Ośrodkami Opieki Społecznej w poszczególnych powiatach i gminach samorządowych, dalej z szkołami i przedszkolami oraz z zakładami opiekuńczymi, administrowanymi przez samorządy i organizacje społeczne. Powyższe instytucje korzystały przede wszystkim z leczenia fizykalnego, udzielanego w bardzo szerokim zakresie i bez najmniejszych ograniczeń w własnym Zakładzie Przyrodoleczniczym, w Ośrodkach Zdrowia i w Stacjach Opieki nad Matką i Dzieckiem.

W dziedzinie zwalczania chorób społecznych współpracowała Ubezpieczalnia ze Związkiem Przeciwgruźliczym, ze Związkiem dla Zwalczania Gośćca, Związkiem Przeciwwenerycznym i Tow. Medycyny Społecznej.

Współpraca z bratnimi Ubezpieczalniami w zakresie pomocy leczniczej

W roku 1938 wystawiono przekazów na leczenie do bratnich Ubezpieczalni:

dla ubezpieczonych	1.102
dla członków rodzin	874
razem	1.976

Z bratnich Ubezpieczalni wpłynęło do Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu przekazów na leczenie:

dla ubezpieczonych	727
dla członków rodzin	932
razem	1.659

Kursy dokształcające dla lekarzy

W roku sprawozdawczym Ubezpieczalnia organizowała z polecenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kursy dokształcające dla lekarzy domowych, pracujących w Ubezpieczalniach Społecznych na terenie wojew. poznańskiego i pomorskiego.

W czasie od 16. — 30. VI. 1938 r. odbył się 2-tygodniowy kurs z zakresu chorób dziecięcych z udziałem 19 lekarzy. Program kursu obejmował wiadomości teoretyczne z dziedziny rozpoznawania i leczenia chorób dziecięcych i zakaźnych oraz zajęcia praktyczne w klinikach, szpitalach, ambulatoriach i Stacjach Opieki nad Matką i Dzieckiem na terenie miasta Poznania. Wykładowcami byli: Prof. Dr Karol Jonscher, dyr. Kliniki Pediatrycznej U. P., Prof. Dr Franciszek Raszeja, dyr. Kliniki Ortopedycznej U. P., Doc. Dr Janusz Zeyland, adiunkt Kliniki Pediatrycznej U. P., Dr Mieczysław Stabrowski, z-ca Lekarza Naczelnego Ubezpieczalni Społecznej oraz asystenci klinik Uniwersytetu Poznańskiego i kierownicy miejskich Stacyj Opieki nad Matką i Dzieckiem.

W dniach od 5. — 19. XII. 1938 r. odbył się kurs położniczo - ginekologiczny. W kursie tym wzięło udział 21 lekarzy. Wykłady, jak i zajęcia praktyczne, obejmowały tematy i przypadki najbardziej żywotne i ściśle związane z pracą lekarza domowego Ubezpieczalni Społecznej. W czasie trwania kursu każdy słuchacz odbył ponadto 36-godzinny staż położniczo-ginekologiczny. Wykładowcami tego kursu byli: Prof. Dr Kowalski, dyr. Zakładu Położniczo-Ginekologicznego, Prof. Dr Straszyński, dyr. Kliniki Dermatologicznej U. P., Doc. Dr Bajoński i Doc. Dr Stöckel z Zakładu Położniczo-Ginekologicznego oraz Lekarz Naczelny Ubezpieczalni Społecznej Dr Dzius.

Jako trzeci z rzędu odbył się w dniach od 6.—20. XII. 1938 r. kurs przeciwgruźliczy. Wzięło w nim udział 18 lekarzy. Wykładowców było 11-tu, a to: Prof. Dr Jurasz, Prof. Dr Raszeja, Prof. Dr Skubiszewski, Doc. Dr Łabendziński, Doc. Dr Zeyland, Dr Jagoszewski, dyr. Sanatorium Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Ludwikowie, Dr Jankowski, dyrektor Sanatorium w Kowanówku oraz z ramienia Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu Lekarz Naczelny Dr Dzius, z-ca Lekarza Naczelnego Dr Stabrowski, ftizjolog Dr Staroniewicz i Dr Aman. Ogólna ilość wykładów wyniosła 63 godziny. Specjalny nacisk położono na opanowanie przez słuchaczy metodyki badania klinicznego wraz z odnośnym znakowaniem rentgenoskopii i rentgenografii gruźlicy i niektórych metod badania laboratoryjnego, jak odczynu opadania krwinek i t. p. Nadto ćwiczyli się uczestnicy kursu w dopełnianiu odmy sztucznej w szpitalu oraz w sanatoriach. Uczestnicy kursu zwiedzili ponadto sanatoria dla płucno-chorych w Ludwikowie i Kowanówku. Wykłady odbywały się w sali wykładowej Kliniki Dermatologicznej U. P., a zajęcia i ćwiczenia praktyczne w Ośrodku dla Schorzeń Płucnych Ubezpieczalni Społecznej oraz w klinikach U. P.

DZIAŁALNOŚĆ ŚWIADCZENIOWA PIENIĘŻNA.

Zasiłki pieniężne

W porównaniu do roku 1937 w roku sprawozdawczym wzrosła poważnie liczba osób, korzystających z zasiłków, jak również zwiększyły się kwoty ogólne poszczególnych zasiłków. Wykazuje to załączona poniżej tabela:

	rok 1938				rok 1937			
	Ilość osób	Liczba dni zasiłkowych	Wypłacona kwota zł	Razem zł	Ilość osób	Liczba dni zasiłkowych	Wypłacona kwota zł	Razem zł
Zasiłki z tytułu niezdolności do pracy	9.181				7.675			
chorobowe . . .		247.324	509.031,52			202.198	369.660,07	
domowe		34.032	41.582,26			31.622	34.334,93	
szpitalne		53.081	12.706,65			48.538	10.014,64	
dodatki na dzieci .		29.275	9.777,38	573.097,81		24.697	7.640,02	421.649,66
Zasiłki połogowe . .	701	33.315		51.395,70	600	28.378		36.283,45
Zasiłki dla karmiących:								
ubezpieczonych .	507	40.698	8.112,91		479	38.653	7.725,25	
członków rodzin .	2.570	212.759	21.281,78	29,394,69	2.400	198.936	20.105,86	27.831,11
Zasiłki pogrzebowe:								
za ubezpieczonych	335		30.476,93		299		26.317,—	
za członk. rodzin .	920		44.628,58	75.105,51	871		40 987,50	67.304,50
			Ogółem zł	728.993,71			Ogółem zł	553.068.72

Były dwie główne przyczyny wzrostu wypłaconych zasiłków:

1. w roku 1938 przeciętna liczba ubezpieczonych na wypadek choroby jest o przeszło 6.000 wyższa od przeciętnej w roku 1937, dzięki czemu było więcej osób uprawnionych do zasiłków,
2. podwyższenie zasiłków chorobowych z 50% do 60% zarobku oraz połogowych z 50% do 75% zarobku nastąpiło z dniem 1 maja 1937 r., a zatem w roku 1937 płacono wyższe normy zasiłków tylko przez okres 8 miesięcy, podczas gdy w roku sprawozdawczym przez pełnych 12 miesięcy, przy czym zwiększone zasiłki obowiązują w dalszym ciągu.

W roku 1938 zanotowano 9.570 nowych zachorowań połączonych z niezdolnością do pracy i uprawniających do zasiłku chorobowego (w roku 1937 — 7.920). Jest to liczba większa od ilości osób, które pobierały zasiłek chorobowy (9.181), ponieważ w ciągu roku u tych samych ubezpieczonych stwierdzono niejednokrotnie kilka wypadków nowych zachorowań.

Porodów uprawniających do zasiłku połogowego było w roku sprawozdawczym 664 (w 1937 r. — 553), natomiast z zasiłku połogowego korzystało 701 położnic, stąd, że 37 położnic otrzymywało zasiłek jeszcze z tytułu porodów zaszłych w 1937 r.

Przeciętnie w miesiącu pobierały zasiłek chorobowy 1.244 osoby, podczas gdy w roku 1937 tylko 1.027 osób.

Okres zasiłku chorobowego, wynoszący 26 tygodni, wyczerpało w całości 513 ubezpieczonych, podczas gdy w roku 1937 — tylko 453 ubezpieczonych.

Zwroty gotówkowe

W roku sprawozdawczym uskuteczniono 4.213 wypłat tytułem zwrotu kosztów przejazdów chorych do lekarzy względnie szpitali.

Ogólna suma tych wypłat wyniosła zł 18.512,55.

W porównaniu do roku 1937 nastąpił wzrost również i w tej kategorii wydatków, gdyż w poprzednim roku było 3.157 wypłat na kwotę zł 14.861,05.

Zwroty ubezpieczonym kosztów prywatnego leczenia, mające już charakter wyjątkowy, przedstawiają się w cyfrach następująco:

	rok 1938		rok 1937	
	Ilość wypłat	na sumę zł	Ilość wypłat	na sumę zł
Zwrot za pomoc lekarską	171	2.649,74	158	2.965,65
Zwrot za lekarstwa	85	1.031,25	81	602,92
Zwrot za leczenie szpitalne	43	2.575,92	30	1.947,25
Zwrot za pomoc akuszeryjną	228	4.850,80	251	5.580,70

Należy nadmienić, że Ubezpieczalnia udziela świadczeń, czy to w naturze, czy w gotówce, z reguły bez pisemnych wniosków.

Roszczenia na piśmie składają ubezpieczeni tylko w wypadkach spornych, toteż w ciągu całego roku 1938 wpłynęła do Ubezpieczalni nikła ilość roszczeń, a mianowicie:

o zasiłki pieniężne . . . . . 217 wniosków
o zwrot kosztów leczenia względnie podróży . 342 wnioski.

Część IV.

Działalność Ubezpieczalni na rzecz innych rodzajów ubezpieczeń i Funduszu Pracy.

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym nałożyła na Ubezpieczalnie Społeczne obowiązek załatwiania obok czynności związanych z udzielaniem świadczeń chorobowych, również cały szereg czynności wspólnych dla wszystkich rodzajów ubezpieczeń długoterminowych.

Czynności te polegają na ustalaniu obowiązków ubezpieczenia, zaliczaniu zakładów pracy do kategorii klasy niebezpieczeństwa, wymiarze i poborze składek na rzecz wszystkich rodzajów ubezpieczeń, przyjmowaniu wszelkich roszczeń o świadczenia oraz zbieraniu potrzebnych dowodów i wysyłaniu gotowych wniosków do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który na podstawie tego materiału wydaje decyzje.

Niezależnie od tych czynności Ubezpieczalnia wymierza i pobiera opłaty na Fundusz Pracy, jak również prowadzi ewidencję i wymierza składki za pracowników, zatrudnionych w gospodarstwach rolnych o obszarze powyżej 30 ha oraz drobnych producentów rolnych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27. XII. 1933 r. Dz. U. R. P. nr 100, poz. 793.

Wynik tych prac Ubezpieczalni obrazuje poniższe sprawozdanie:

Czynności na rzecz ubezpieczenia od wypadków i chorób zawod.

Liczba zgłoszonych wypadków w zatrudnieniu wyniosła w roku sprawozdawczym	3.126.
Z liczby tej przypadło na:	
robotników zatrudnionych w przemyśle	2.439
pracowników umysłowych zatrudn. w przemyśle .	119
pracowników zatrudnionych w rolnictwie	390
drobnych producentów rolnych	178.

Koszty świadczeń pieniężnych i leczniczych, udzielonych przez Ubezpieczalnię Społeczną osobom poszkodowanym przez wypadki wyniosły w roku 1938 — zł 145.000—, przy czym suma powyższa nie obejmuje świadczeń udzielonych tym poszkodowanym, którzy skutkiem wypadku niezdolni byli do pracy mniej aniżeli 4 tygodnie.

Do powyżej zacytowanej sumy należy doliczyć oczywiście jeszcze renty, wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Tak znaczna liczba wypadków w zatrudnieniu na terenie działalności Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu wskazuje na konieczność jeszcze większego spotęgowania akcji profilaktycznej w zakresie zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom, wszczętej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i poszczególne Ubezpieczalnie Społeczne.

Do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wysłała Ubezpieczalnia 974 spraw, zaopatrzonych w kompletny materiał potrzebny do wydania decyzji celem przyznania renty wypadkowej.

Z tej liczby 18 spraw dotyczyło wypadków zakończonych śmiercią poszkodowanego, pozostałe zaś odnosiły się do wypadków, które spowodowały przemijającą lub dłuższą niezdolność do zarobkowania, trwającą jednak ponad 4 tygodnie.

W 1.884 wypadkach zaniechała Ubezpieczalnia dalszych dochodzeń, ponieważ stwierdzono brak podstaw do przyznania renty wypadkowej. W większości były to wypadki, które spowodowały niezdolność do zarobkowania przez okres krótszy aniżeli 4 tygodnie.

Roszczeń o renty na skutek niezdolności do zarobkowania spowodowanej chorobami zawodowymi, zgłoszono tylko 9, mimo znacznego rozszerzenia listy chorób zawodowych, rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29. IX. 1937 r. Dz. U. R. P. nr 72. poz. 528.

Zapomóg pośmiertnych po osobach zmarłych na skutek wypadków przy pracy wypłaciła Ubezpieczalnia w ciągu ubiegłego roku — 26.

Ogólna suma tych zapomóg wyniosła zł 2.560,23, czyli że przeciętna wysokość jednej zapomogi pośmiertnej wyrażała się cyfrą zł 98,47.

Czynności z ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych

Do decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przesłano roszczeń o:

renty i odprawy	480
zwrot składek z tytułu zamążpójścia .	238
pomoc leczniczą	110

Roszczenia powyższe zostały przedtem przez Ubezpieczalnię Społeczną uzupełnione niezbędnymi informacjami z zakresu przebiegu ubezpieczenia oraz zaopatrzone w potrzebne do wydania decyzji dokumenty.

Na koszt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych leczyło się — za pośrednictwem Ubezpieczalni Społecznej — przeciętnie 133 osób miesięcznie.

Czynności z ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych

Roszczeń o zasiłek bezrobocia pracowników umysłowych wysłała Ubezpieczalnia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — 1.762.

Na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zasiłek ten wypłacano przeciętnie miesięcznie 566 bezrobotnym pracownikom umysłowym.

Ogólna liczba wypłat zasiłków miesięcznych w ciągu całego roku wyniosła 7.404 — na sumę zł 438.590,02, a zatem przeciętny zasiłek miesięczny wynosił zł 59,24.

Czynności z ubezpieczenia emerytalnego robotników

Czynności Ubezpieczalni Społecznej w zakresie ubezpieczenia emerytalnego robotników przedstawia poniżej zamieszczona tabela:

	Roszczenia o						Inne	Razem spraw
	Renty inwal.	Renty starcze	Renty wdowie i sieroce	Renty reemigr.	Zapom. pośm.	Pomoc leczn.		
Stan na początku roku	180	6	58	4	32	22	4	306
Wpłynęło w ciągu roku	2286	51	732	29	447	208	118	3871
Razem do załatw.	2466	57	790	33	479	230	122	4177
Załatwiono w ciągu roku	2240	56	737	33	455	172	121	3814
Pozostaje do załatwienia	226	1	53	—	24	58	1	363

W tabeli powyższej wykazano roszczenia o renty zarówno na podstawie niemieckiej ordynacji ubezpieczeniowej, jak również i na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z r. 1933, okres bowiem wyczekiwania, wynoszący w myśl ustawy 200 tygodni składkowych, upłynął pod koniec roku 1937, a zatem w roku 1938 nabyli już niektórzy ubezpieczeni prawo do renty inwalidzkiej na zasadzie ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

Natomiast zapomogi pośmiertne należą się wyłącznie na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, przy czym tzw. okres wyczekiwania nie jest tutaj wymagany. Zapomóg pośmiertnych wypłacono w roku 1938 ogółem 361 na łączną kwotę zł 42.186,93.

Przeciętna wysokość jednej zapomogi wynosiła zł 116,86.

Wymiar i pobór składek

Wymiar i pobór składek dokonywany jest łącznie dla wszystkich rodzajów ubezpieczeń (dla wszystkich funduszów), nie wyłączając składek na ubezpieczenie chorobowe.

Poniższa tabela ilustruje przypis i wpływ składek na poszczególne rodzaje ubezpieczeń za rok sprawozdawczy i za rok 1937:

Rodzaj ubezpieczenia	rok 1937 przypis składek i odsetek	rok 1938 przypis składek i odsetek	Podział w stos. %%		rok 1937 wpływ składek i odsetek	rok 1938 wpływ składek i odsetek	Podział w stos. %%	
			1937	1938			1937	1938
Ubezpieczenie chorobowe	4.933.028,51	5.452.954.55	37,7	37,2	4.924.638,47	5.451.319,42	37,3	37,3
Ubezpieczenie emerytalne robotników	2.396.225,64	2.879.676,60	18,3	19,8	2.405.895,61	2.878.195,80	18,2	19,7
Ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych	3.749.593,01	4.134.465.35	28,7	28,3	3.784.094.24	4.158.744,50	28,7	28,5
Ubezpieczenie wypadkowe . . .	1.735.308,92	1.873.907,52	13,2	12,8	1.786 814,66	1.818.657,30	13,5	12,5
Fundusz Pracy . .	266.417,44	270.432,67	2,1	1,9	302.576,81	292.082,84	2,3	2,0
	13.080.573,52	14.611.436,69	100	100	13.204 019,79	14.598.999,86	100	100
różnica in plus w roku 1938	1.530.863,17				1.394.980,07			

Pobór składek i odsetek przypisanych dokonywany był przez:

a) wpłaty bezpośrednie do kasy Ubezpieczalni Społecznej,
b) wpłaty do instytucyj bankowych na konta Ubezpieczalni Społecznej,
c) inkasentów własnych,
d) Urzędy Skarbowe w drodze egzekucji,
e) komorników, wykonujących egzekucje sądowe.

Wpłaty dokonywane w kasie Ubezpieczalni Społecznej bądź w bankach, nie wymagają bliższego omówienia.

Pracę inkasentów Ubezpieczalni Społecznej przedstawia załączone obok zestawienie (oraz wykresy 7, 8, 9 i 10):

Kwoty zainkasowane przez inkasentów z tytułu składek

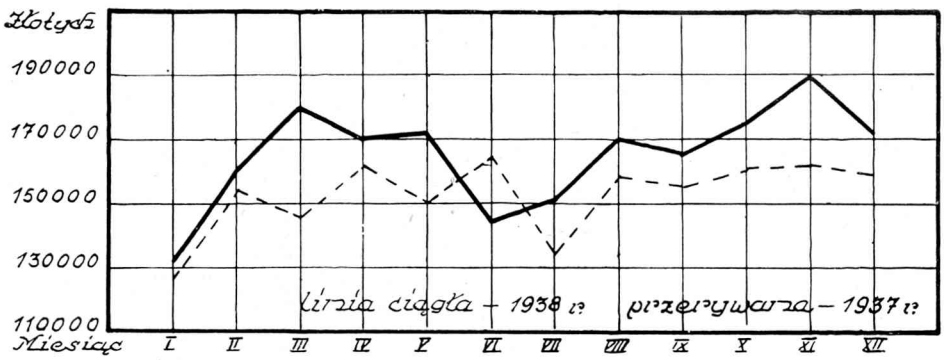

Wykres 7

Ilość nakazów płatniczych doręczonych przez inkasentów

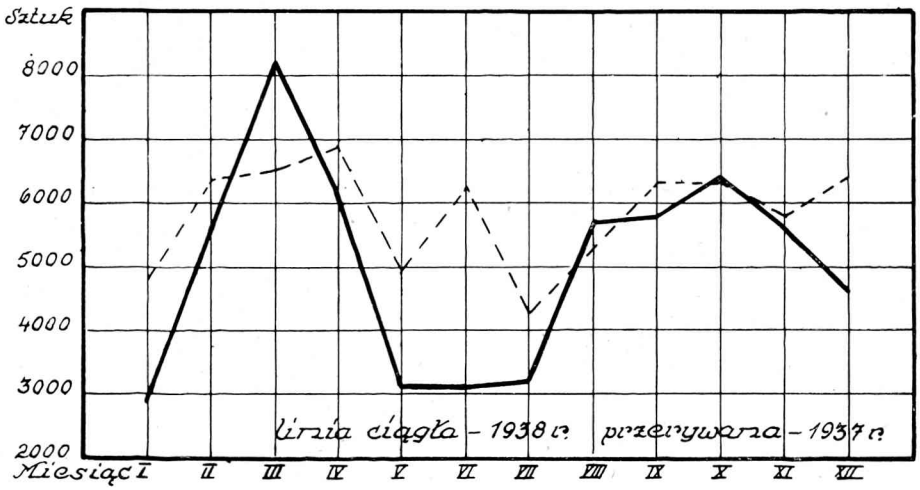

Wykres 8

Ilość nakazów płatniczych wysłanych pocztą

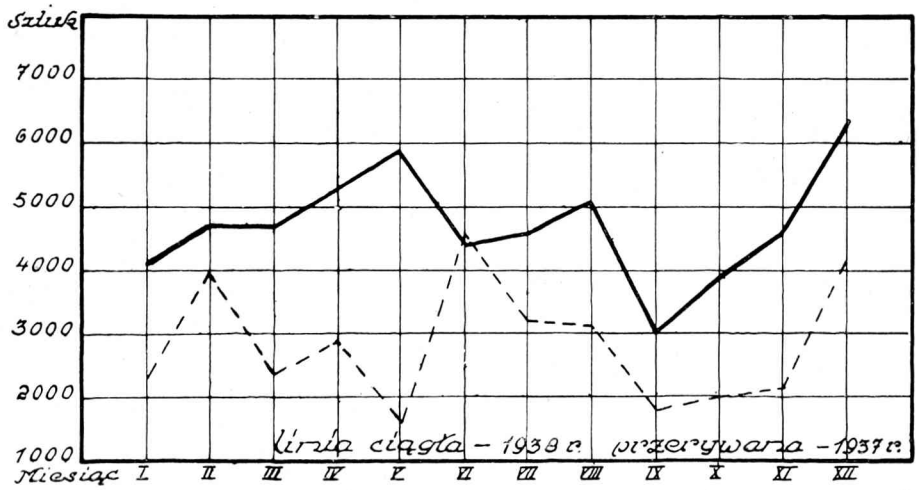

Wykres 9

Czynności inkasentów w zakresie doręczania nakazów płatniczych.

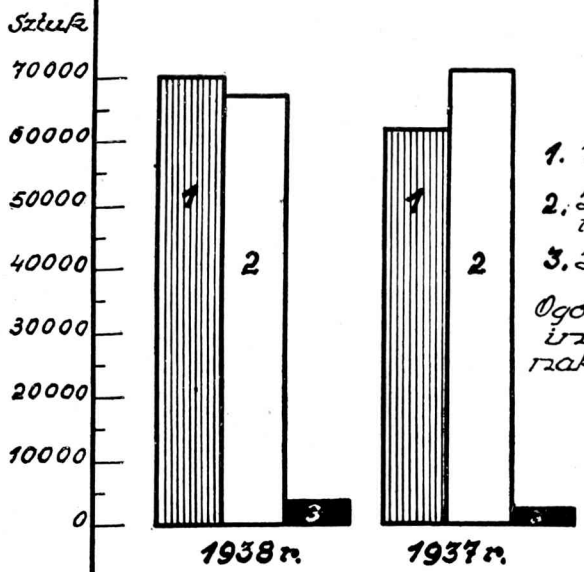

	1938 r.	1937 r.
1. Doręczono	70060	62004
2. Zainkasowano przy doręczeniu	67621	71846
3. Zwrócono	3379	2702
Ogółem wydano inkasentom nakazów płatn.	141060	136662

Wykres 10

Wnioski egzekucyjne

	1938 r.	1937 r.
1. Ilość wniosków wysłanych do egzek. razem z wnioskami pozostałymi w egzekucji z r. 1937.	13.604	8.506
2. Ilość wniosków w egzekucji z r. 1937	3.110	—
3. Ilość wniosków zrealizowanych	5.891	1.743
4. Ilość wniosków nieściąg. oraz zwrotów	2.545	990
5. Ilość wniosków pozostałych do zrealiz.	2.058	3.110

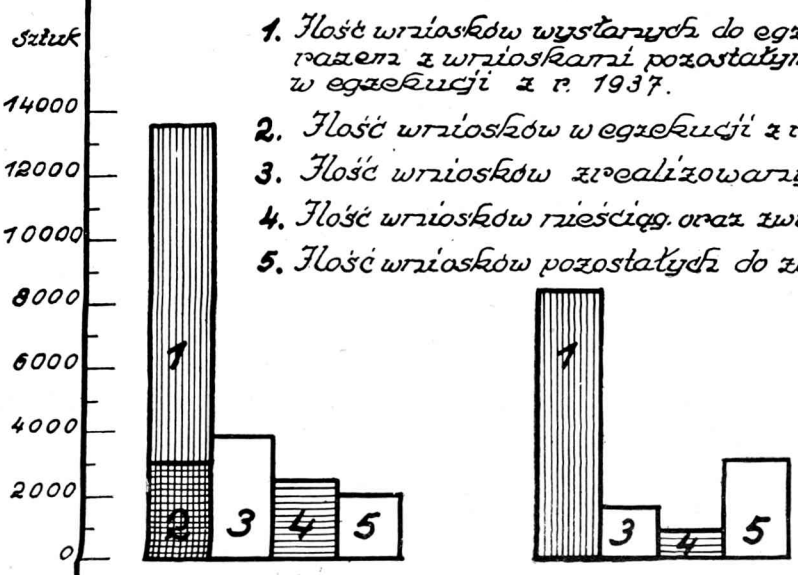

Wykres 11

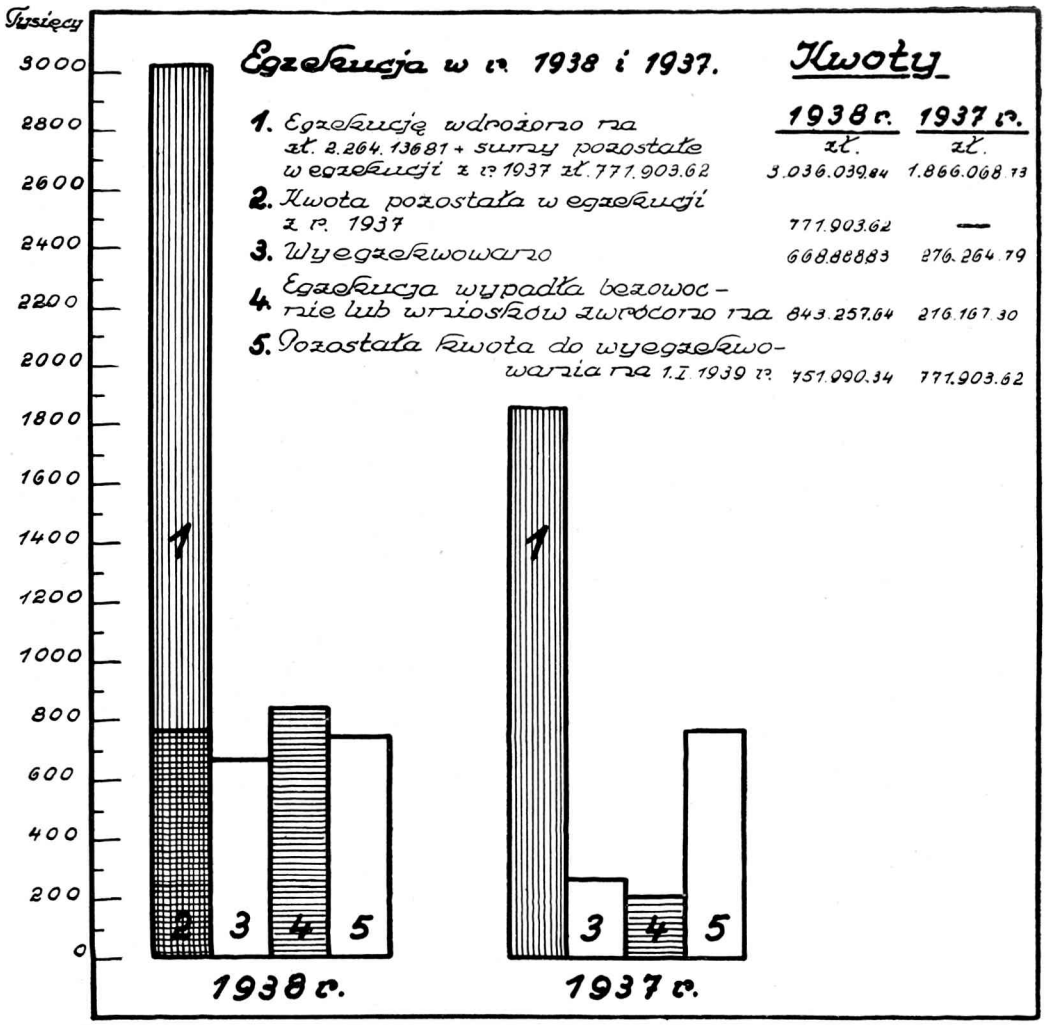

Wykres 12

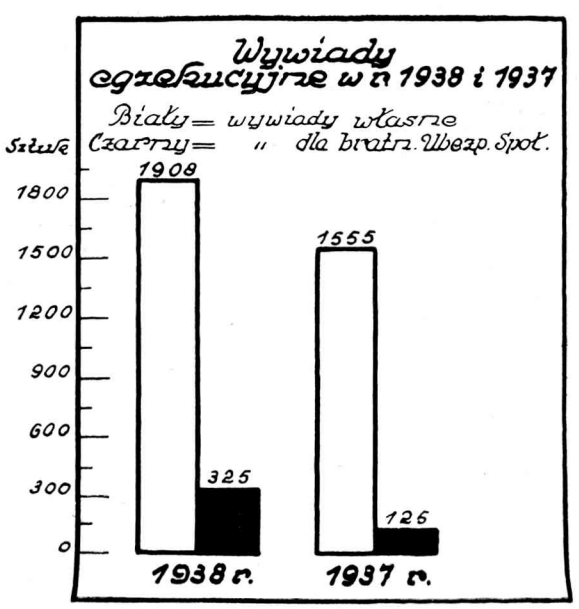

Wykres 13

	wydano		zainkasowano		doręczono, lecz pracodawcy nie zapłacili		inkasenci zwrócili	
	nakazów	na sumę zł	nakazów	na sumę zł	nakazów	na sumę zł	nakazów	na sumę zł
1937 r.	141.060	5.331.966,27	67.621	1.831.016,78	70.060	3.316.501,95	3.379	184 447,54
1938 r	136.552	3.197.200,85	71.846	1.982.046,86	62.004	1.150.687,72	2.702	64.466,27

Niezależnie od wymienionych czynności inkasenci doręczali upomnienia, ustalali zmiany adresów płatników, inkasowali należności i doręczali upomnienia na rzecz innych Ubezpieczalni.

W stosunku do płatników opornych i opieszałych Ubezpieczalnia Społeczna zmuszona była stosować ostrzejsze środki i ściągać należności w drodze egzekucji administracyjnej (wykresy 11, 12 i 13).

	rok 1937		rok 1938	
	ilość wypadków	na sumę zł	ilość wypadków	na sumę zł
Wdrożono postępowania egzekucyjne	8.506	1.866.068,73	10.494	2.264.136,81
Wniosków egzekucyjnych zrealizowano	1.743	276.264,79	5.891	668.888,83
Spisano protokółów bezowocnej egzekucji	990	216.167,30	2.545	843.257,64
Do przetargu przymusowego zgłoszono nieruchomości . .	33	—	40	—
Do upadłości zgłoszono . . .	5	47.337,96	13	61.203,85
Zahipotekowano	10	68.021,—	49	65.313,51
Wniosków o złożenie przysięgi wyjawienia złożono	202	—	1.051	—
Doniesień karnych z art. 58 sporządzono	173	—	288	—
Wywiadów majątkowych u płatników przeprowadzono:				
a) dla Ubezpieczalni . . .	1.555	—	1.908	—
b) dla bratnich Ubezpieczalni	125	—	325	—

Jak wynika z powyższego zestawienia windykowanie zaległych należności przez Urzędy Skarbowe dało o wiele lepsze rezultaty, aniżeli w roku 1937. Przeciwko opornym płatnikom stosowano sankcje karne z art. 272 ustawy.

Płatnikom, którzy z przyczyn od siebie niezależnych, znaleźli się chwilowo w trudnej sytuacji finansowej, Ubezpieczalnia udzielała ulg w spłacie należności przez rozkładanie zadłużeń na raty.

W roku sprawozdawczym udzielono takich rat w 2.662 wypadkach.

Zadłużenie płatników na rzecz wszystkich funduszów ubezpieczeniowych Ubezpieczalni Społecznej w latach 1937 i 1938 wykazują załączone poniżej zestawienia:

Lata	Grupa I. Należności, których termin płatności przypada w okresach miesięcznych.								Razem Grupa I.	
	Urzędy, przedsiębiorstwa i instytucje państwowe i samorządowe deklarujące składki („P. D.")		Inni płatnicy deklarujący składki („D")		Urzędy, przedsiębiorstwa, instytucje państwowe i samorządowe, którym składki wymierza się nakazami płatniczymi („P")		Inni płatnicy, którym składki wymierza się nakazami płatniczymi			
	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł
1937	257	518.489,76	2.121	1.240.633,01	149	11.090,82	22.453	1.090.795,93	24.980	2.861.029,52
1938	252	562.126,24	2.289	1.135 087,61	213	22.877 43	24.009	1.006.256,72	26.763	2.726.348,—
różnice + —	— 5	+ 43.636,48	+ 168	— 105.565,40	+ 64	+ 11.786,61	+1.556	—84 539,21	+1.783	—134.681,52

Lata	Grupa II. i II A		Grupa II B.		Grupa II C.		Grupa III.		Grupa IV.		Ogółem Grupa I. — IV.	
	Należności od pracod. (gospodarstw rolnych na rzecz Funduszu Ubezp. od Wypadków i oddzielnie na rzecz Funduszu Pracy z terminem płatności składek w okresach półrocznych		Należności od drobnych producentów rolnych na rzecz Funduszu Ubezp. od Wypadków		Należności od pracodawców za pracowników zatrudnionych w przemyśle, podlegających wyłącznie ubezpieczeniu od wypadków i chorób zawodowych z terminem płatności w okresach kwartalnych		Kontynuujący ubezpieczenie (chorobowe, emerytalne pracown. umysł. i emerytalne robotnicze)		Dobrowolnie ubezpieczeni (chorobowe, emerytalne pracown. umysł. i emerytalne robotnicze)			
	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł	Ilość kont	Suma zł
1937	1.317	172.547,06	26	127.774,06	92	28.754,71	340	1.351,19	38	243,13	26.793	3.191.699,67
1938	1.491	202.991,53	26	138.374,49	101	31.317,87	376	771,31	79	—	28.836	3.099.803.20
różnice + —	+ 174	+ 30.444,47		+ 10 600,43	+ 9	+ 2.563,16	+ 36	— 579,88	+ 41	— 243,13	+2.043	—91.896,47

ZESTAWIENIE OGÓLNE:

	1937 r. zł	1938 r. zł
Ogółem należności grupa I—IV wyniosły	3.191.699,67	3.099.803,20
Dokonane przedpłaty roku ubiegłego	288.666,42	266.673,53
Ogólne zadłużenie na dzień 31. XII.	2.903.033,25	2.833.129,67
Ogólny stan zaległości na dzień 1. I.	3.185.299,47	2.903.033,25
Zadłużenie pracodawców zmniejszyło się o	282.196,22	69.903,58

Część V.

Organizacja i koszty administracyjne.

Organizacja Ubezpieczalni Społecznej

Schemat organizacyjny Ubezpieczalni Społecznej nie uległ zmianie (wykres 14) i dzielił się na trzy działy:

a) Dział Ubezpieczeniowy,
b) Dział Finansowo-Gospodarczy,
c) Dział Lecznictwa.

1. *Dział Ubezpieczeniowy* dzielił się — zgodnie z normami organizacyjnymi, ustalonymi przez Władze Nadzorcze — na:

a) Wydział Ewidencji,
b) Wydział Wymiaru Składek,
c) Wydział Świadczeń.

2. *Dział Finansowo-Gospodarczy* obejmował swym zakresem:

a) Wydział Finansowo-Rachunkowy,
b) Wydział Administracyjno-Gospodarczy.

3. *Dział Lecznictwa.* Czynności administracyjne Działu Lecznictwa wykonywała Sekcja Administracji Lecznictwa, w skład której wchodzą referaty: ogólny, statystyczno-lekarski, dentystyczny i sanatoryjny. Pod względem organizacji lecznictwa teren Ubezpieczalni podzielono na pięć obwodów leczniczych:

Obwód Centralny,
Obwód Łazarz-Jeżyce,
Obwód Wilda,
Obwód Podmiejski i Powiat Poznań,
Obwód Powiatu Śremskiego.

Każdy z obwodów dzielił się na rejony lekarzy domowych.

Do każdego obwodu przydzieleni byli ponadto lekarze specjaliści z każdego zakresu wiedzy lekarskiej.

Szczegółowy obraz organizacji lecznictwa przedstawia wykres 15.

Charakterystycznym momentem organizacji lecznictwa Ubezpieczalni Społecznej było zrejonowanie nie tylko lekarzy domowych, lecz również i lekarzy specjalistów. Dzięki takiej organizacji praca rozłożona została w sposób jednolity na wszystkich lekarzy, ubezpieczonym ułatwiony został dostęp do pomocy lekarskiej, a gospodarka stała się ekonomiczniejsza.

Na koniec miesiąca grudnia 1938 r. zatrudniała Ubezpieczalnia Społeczna ogółem 478 osób, w tym 3 członków Dyrekcji.

Z tego w Dziale Lecznictwa zatrudnionych było 250 osób: 72 lekarzy domowych, 35 lekarzy specjalistów, 23 lekarzy dentystów, 4 lekarzy szpitalnych, 6 lekarzy zakładów rozpoznawczych, 6 lekarzy administracyjnych (w tym lekarze komisyjni), 4 magistrów farmacji, 51 osób personelu pomocniczo-lekarskiego (w tym higienistki, pom. dent. i farm.), 17 sił biurowych i 32 pracowników fizycznych.

Koszty administracyjne

Za wykonywanie czynności na rzecz innych rodzajów ubezpieczeń, Zakład Ubezpieczeń Społecznych partycypował z Ubezpieczalnią w kosztach administracyjnych (w wysokości 52,51% brutto kosztów administracyjnych) — kwotą

zł 554.325,06

a Fundusz Pracy (10% od wpływów) — kwotą

zł 29.563.94.

Koszty administracyjne Ubezpieczalni Społecznej wyniosły netto, po uwzględnieniu powyższych zwrotów, zł 507.711,12, czyli 8,50% w stosunku do ogólnych dochodów.

Schemat organizacyjny Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu

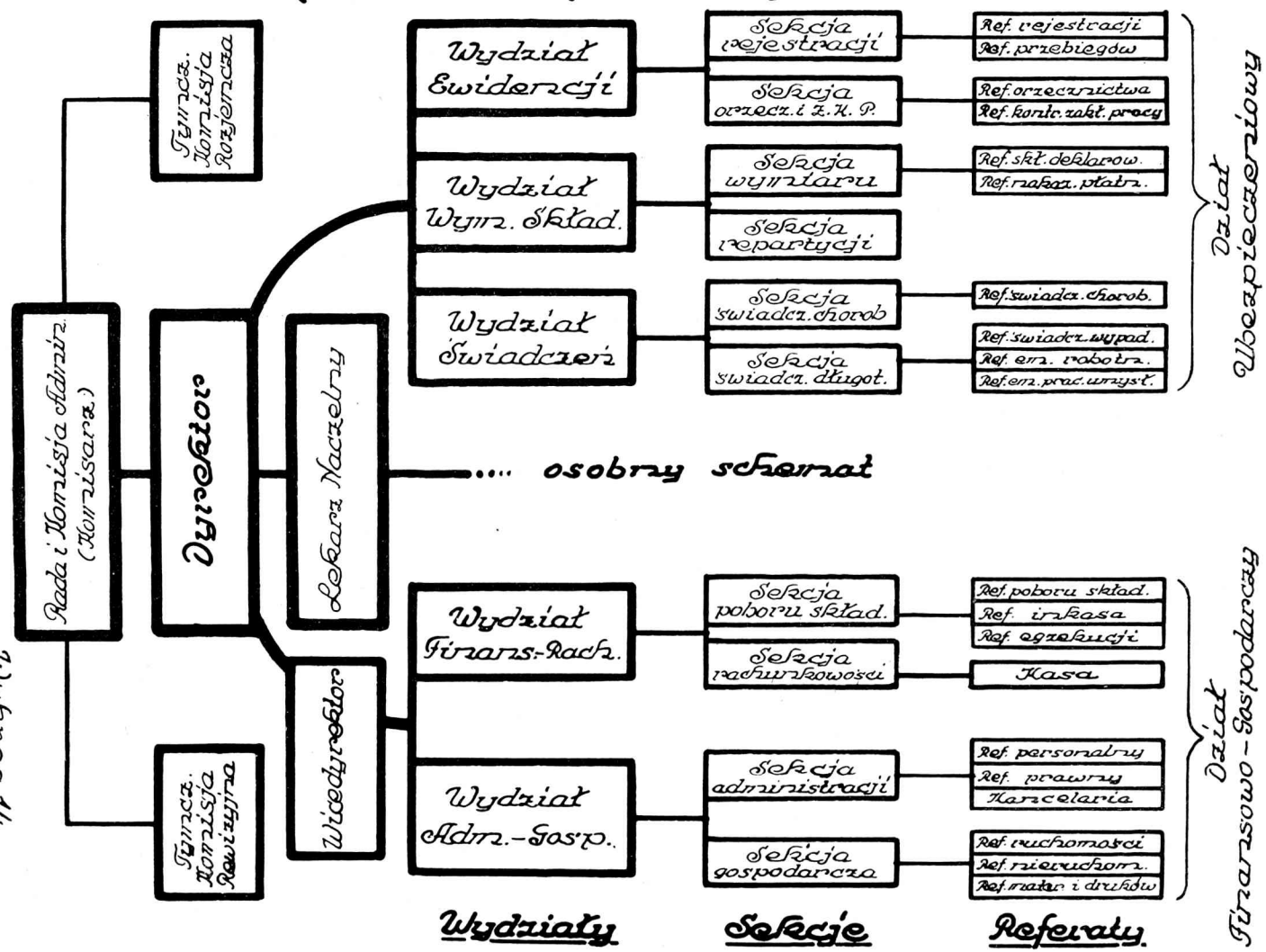

Wykres 14

SCHEMAT USTROJU DZIAŁU LECZNICTWA UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ W POZNANIU

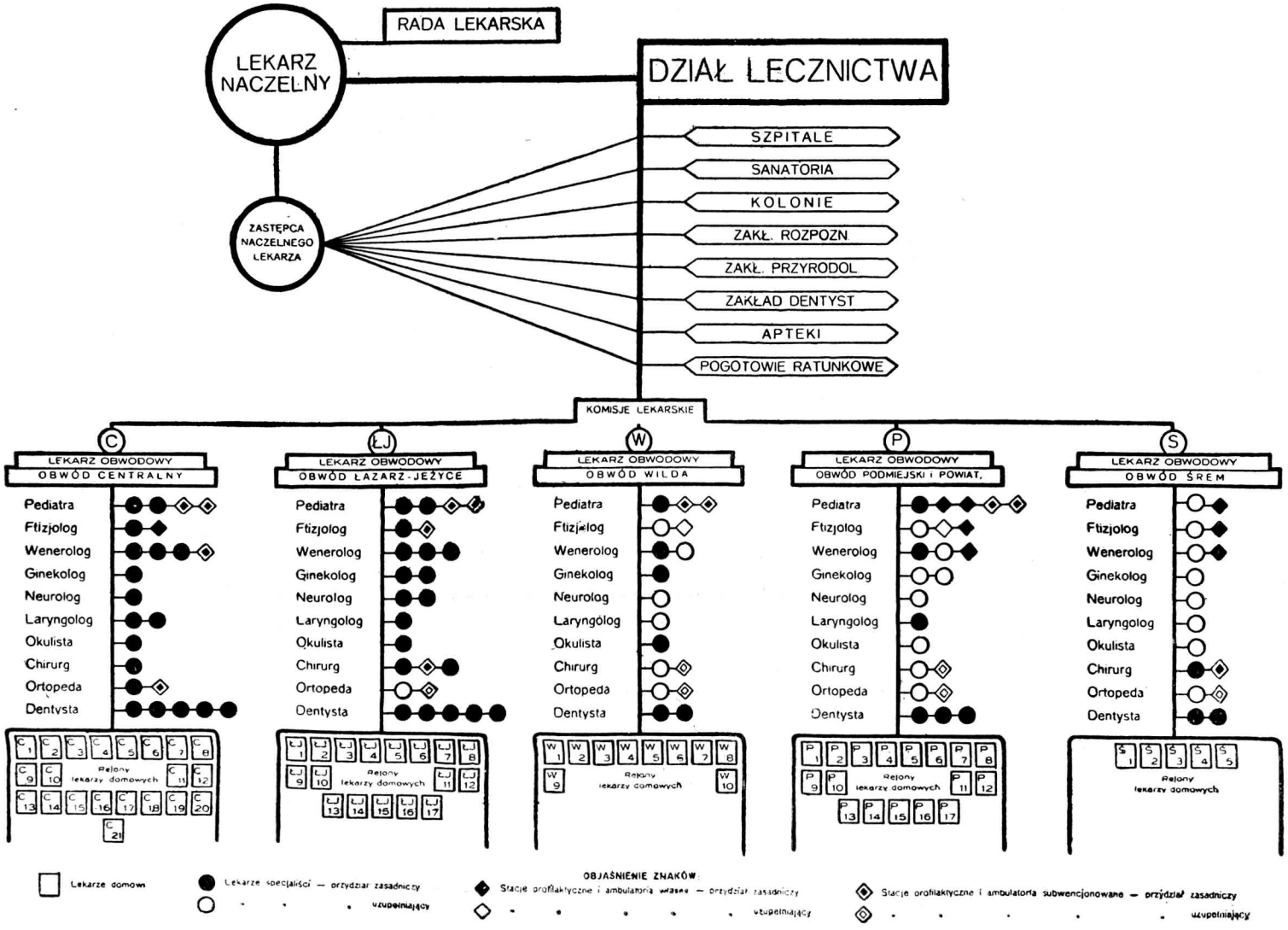

Wykres 15

Zarząd majątkiem.

STAN CZYNNY

1. Gotówka wykazana w bilansie na dzień 31. XII. wynosiła:

		1938 r.	1937 r.
w kasie	zł 2.829,10		
w bankach	zł 305.647,91	zł 308.477,01	220.740,83

2. wykazane weksle są zaprotestowane i znajdują się w skardze.
   Stan weksli . . . . . 3.277,36 — 4.477,36
3. stan papierów wartościowych nie zmienił się i wynosi . . . . . 48.720,22 — 48.720,22
4. zaległość u płatników wynosiła:
   a) za składki po 1. I. 1934 r. . . . 3.099.803,20 — 3.191.699,67
   b) za składki do 31. XII. 1933 r. . . 703.295,90 — 884.449,90
   c) opłaty na Fundusz Pracy do 31. XII. 1933 r. . . . . 25.586,67 — 35.181,10

   Jak wynika z powyższego zestawienia zaległości płatników zmniejszyły się we wszystkich pozycjach, co siłą faktu wpłynęło korzystnie na gospodarczą stronę Ubezpieczalni.

5. Sumy przechodnie nie wymagają specjalnego omówienia, gdyż pozycje te stanowią uskutecznione wydatki na rok 1939 i znajdą swoje uzasadnienie w odnośnych pozycjach przyszłego sprawozdania.

6. A. Personel administracyjny i leczniczy za pożyczki ogółem . . . . . zł 392.859,58

   B. Za udzielone świadczenia winien jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwotę . . . . . zł 178.801,70
   z czego za leczenie inwalidów wojennych . . . . zł 148.961,76
   a za leczenie pozakontyngentowe . . . . . zł 22.679,30

   C. Zadłużenie innych Ubezpieczalni Społecznych z tytułu udzielonych świadczeń zmniejszyło się i wynosi zł 26.222,20
   podczas gdy w roku 1937 wynosiło . . . . . zł 31.663,39

   D. Inni dłużnicy:
   stan zaległości wynosił w r. 1937 . . . . . zł 344.410,47
   stan zaległości wynosił w r. 1938 . . . . . zł 236.118,44
   czyli zadłużenie zmniejszyło się o . . . . . zł 108.292,03

   E. Sumy do wyjaśnienia:
   Pozycja ta składa się z pretensji nie wyjaśnionych i wynosi . . . . . zł 148.100,07

7. Materiały:
   a) środki lecznicze i pomocnicze:

zapas towarów aptecznych	zł 61.622,58	
„ „ dentystycznych . . .	„ 3.338,03	
„ „ w Punkcie Kontrolnym w Śremie	„ 507,88	
„ „ w Zakładzie Przyrodoleczniczym	„ 640,15	66.108,64

b) gospodarcze:

zapas druków	zł 17.285,50	
zapas opału	„ 10.415,59	
inne	„ 783,91	28.485,—
	Razem	zł 94.593,64

8. Ruchomości wykazane w bilansie znajdują się:

a) w dziale lecznictwa	na kwotę	zł 189.253,20
b) w administracji	„ „	„ 111.941,67
c) w dziale administracji nieruchomości . .	„ „	„ 80,—
d) w elektrowni w Śremie	„ „	„ 23.357,90
e) w taborze samochodowym	„ „	„ 8.700,—
	Razem	zł 333.332,77

9. Ubezpieczalnia posiada następujące nieruchomości:

a) murowane:
w Poznaniu przy ul. Pocztowej 8 i 25,
w Swarzędzu przy ul. Marszałka Piłsudskiego 2,
w Śremie przy ul. Mickiewicza 5,
w Pobiedziskach przy ul. Poznańskiej
ogólnej wartości bilansowej . . . . . zł 1.348,883,80

b) drewniane:
w Śremie przy ul. Mickiewicza 5, wart. bilansowej „ 1.130,—

c) place i grunta:
wartość w stosunku do roku 1937 zwiększyła się o zł 22.971,18 przez przejęcie parcel na pokrycie składek w Przeźmirowie i wynosi . . . . . „ 111.660,12

STAN BIERNY

1. Płatnicy za przedpłaty:

W pozycji tej wykazuje się płatników, którzy wpłacili składki potrącane pracownikom z tygodniowych zarobków składek deklarowanych z góry, a Ubezpieczalnia przypisuje składki wstecz o jeden miesiąc (za grudzień 1938 r. w styczniu 1939 r.).

Przedpłaty te wynoszą . . . . . zł 266.673,53

2. Zadłużenie Ubezpieczalni wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie wymaga wyjaśnienia, gdyż powstało z tytułów wymienionych w bilansie w stanie biernym „Zakład Ubezpieczeń Społecznych", za wyjątkiem pozycji „za inne", która składa się z pretensji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za druki, dzierżawę, specjalne cele sanitarne oraz zadłużenia datującego się z czasów b. Kasy Chorych na kwotę zł 220.275,78.

3. Wierzyciele:

Wykazana zaległość wobec Ubezpieczalni bratnich obejmuje zobowiązania z tytułu podziału majątku wobec Ubezpieczalni Społecznej w Grodzisku w wysokości zł 130.450,80, a pozostałe zobowiązania datują się z ostatnich miesięcy roku sprawozdawczego.

Powstałe zadłużenie wobec Urzędów Skarbowych, szpitali, aptek, dostawców, personelu za uposażenie oraz inni, datuje się w przeważającej mierze z ostatniego miesiąca i uregulowane zostanie z początkiem 1939 r.

4. Sumy do wyjaśnienia wynoszą w roku 1938 . . . . zł 344.951.77

5. Pożyczki:

Wysokość niespłaconych pożyczek

w roku 1937 wynosiła . . . . . zł 848.135,43

w roku 1938 wynosi . . . . . zł 729.921,85

czyli w roku sprawozdawczym spłacono . . . . . zł 118.213,58

6. Fundusze ubezpieczeniowe, Fundusz Pracy, za należności od płatników, wykazują zaległości, jakie z rachunku „Płatnicy" w stanie czynnym przypadają na poszczególne fundusze.

7. Rezerwa na zaległe składki i odsetki z ustawy z dnia 19. V. 1920 r. zmniejszyła się w roku sprawozdawczym przez odpisanie nieściągalnych składek od płatników za składki do 31. XII. 1933 r. o kwotę zł 88.563,87.

8. Fundusze:

Odpisy na fundusz amortyzacyjny tak ruchomości, jak i nieruchomości, dokonuje się zgodnie z zarządzeniem Władz Nadzorczych.

Odpisy w stosunku procentowym przedstawiają się następująco:

a) od nieruchomości murowanych . . 0,5% od wartości bilansowej
b) od nieruchomości drewnianych . . 1% „ „ „
c) od ruchomości używanych . . . 10% „ „ „
d) od ruchomości nieużywanych . . 5% „ „ „
e) od samochodów . . . . . 20% „ „ „

9. Specyfikacja funduszu rezerwowego jest szczegółowo omówiona na stronie 44-tej.

Część VII.

Rachunek działalności.

Przeciętna liczba ubezpieczonych wzrosła w roku 1938 w stosunku do 1937 roku o 7,89%, zatem i wydatki na świadczenia winny w tej samej wysokości przekroczyć kwoty wydatków roku 1937.

Wydatki te natomiast wynosiły (wykresy 16 i 17):

Wyszczególnienie	1937 r. zł	1938 r. zł	Wydatki + —	Stosunek % do r. 1937
Zasiłki	553.068,72	728.993,71	+ 175.924,99	+ 31,8
Opieka lekarska	1.294.704,91	1.421.502.62	+ 126.797,71	+ 9,8
Środki lecznicze i pomocnicze	555.311,39	665.976,80	+ 110.665;41	+ 19,9
Szpitale i inne zakłady lecznicze	1.396.620,78	1 652.055,07	+ 255 464,52	+ 18.3
Leczenie w bratnich Ubezpieczalniach i zwroty ubezpiecz.	46.662,29	57.641,27	+ 10.978,98	+ 23,5
Profilaktyka i inne wydatki sanitarne	248.714,84	229.182,30	— 19 527,71	— 7,8
Razem	4.095.082,93	4.755.351.77	+ 660.303,90	

Jak z powyższego zestawienia wynika, Ubezpieczalnia w roku sprawozdawczym przeznaczyła dużo więcej ponad 7,89% (zwyżka ubezpieczonych) na świadczenia (np. zasiłki wzrosły do 31,8%) w porównaniu do roku 1937.

Inne wydatki:

	1937 r.	1938 r.
Opłaty do Ogólnego Funduszu Ubezpieczenia na Wypadek Choroby z art. 239	zł 492.368,75	218.052,78
z art. 244	73.855,31	218.052.89
Koszty administracji	457.913,59	507.711,12
Koszty ogólne	83.228,84	76.485,06
Odpisy na zaległe składki i odsetki . .	8.390,04	28.891,72
Odpisy na Fundusz Rezerwowy . . .	49.236,87	54,513,19

Inne wydatki kształtują się nierówno, np. opłaty do Ogólnego Funduszu Ubezpieczenia na Wypadek Choroby z art. 239 i 244 są niższe w roku 1938, ponieważ obowiązujący procent opłat został obniżony.

Koszty administracyjne wykazują zwyżkę w roku sprawozdawczym w związku ze wzrostem ilości ubezpieczonych, zakładów pracy — co spowodowało zwiększenie się czynności.

Koszty ogólne zmniejszyły się w roku 1938 przez spłacenie pożyczek, od których nie płacono odsetek za drugie półrocze oraz przez obniżenie kosztów prawnych.

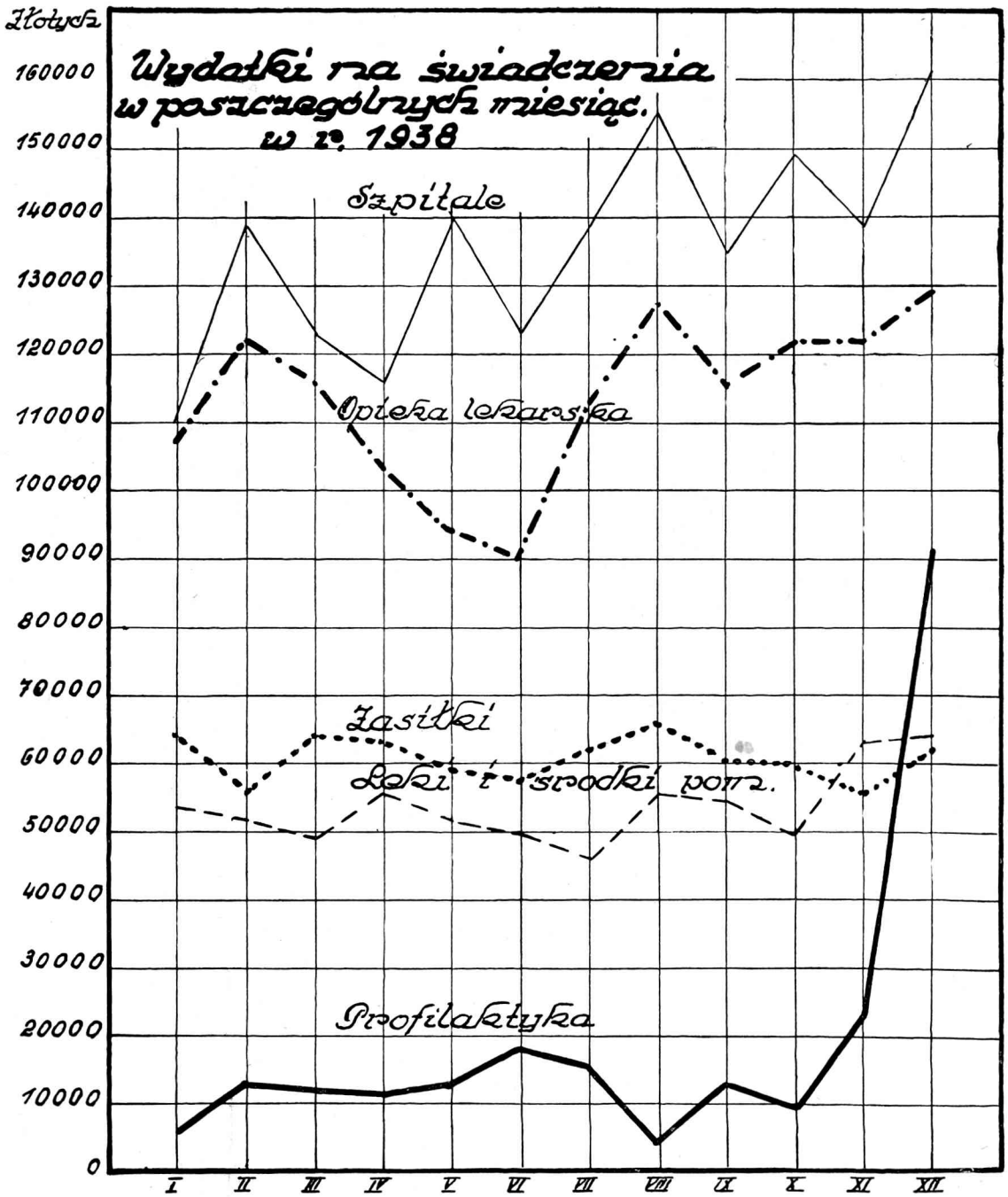
Złotych
Wydatki na świadczenia w poszczególnych miesiąc. w r. 1938
160000
150000
140000
130000
120000
110000
100000
90000
80000
70000
60000
50000
40000
30000
20000
10000
0
Szpitale
Opieka lekarska
Zasiłki
Leki i środki pom.
Profilaktyka
I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII

Wykres 16

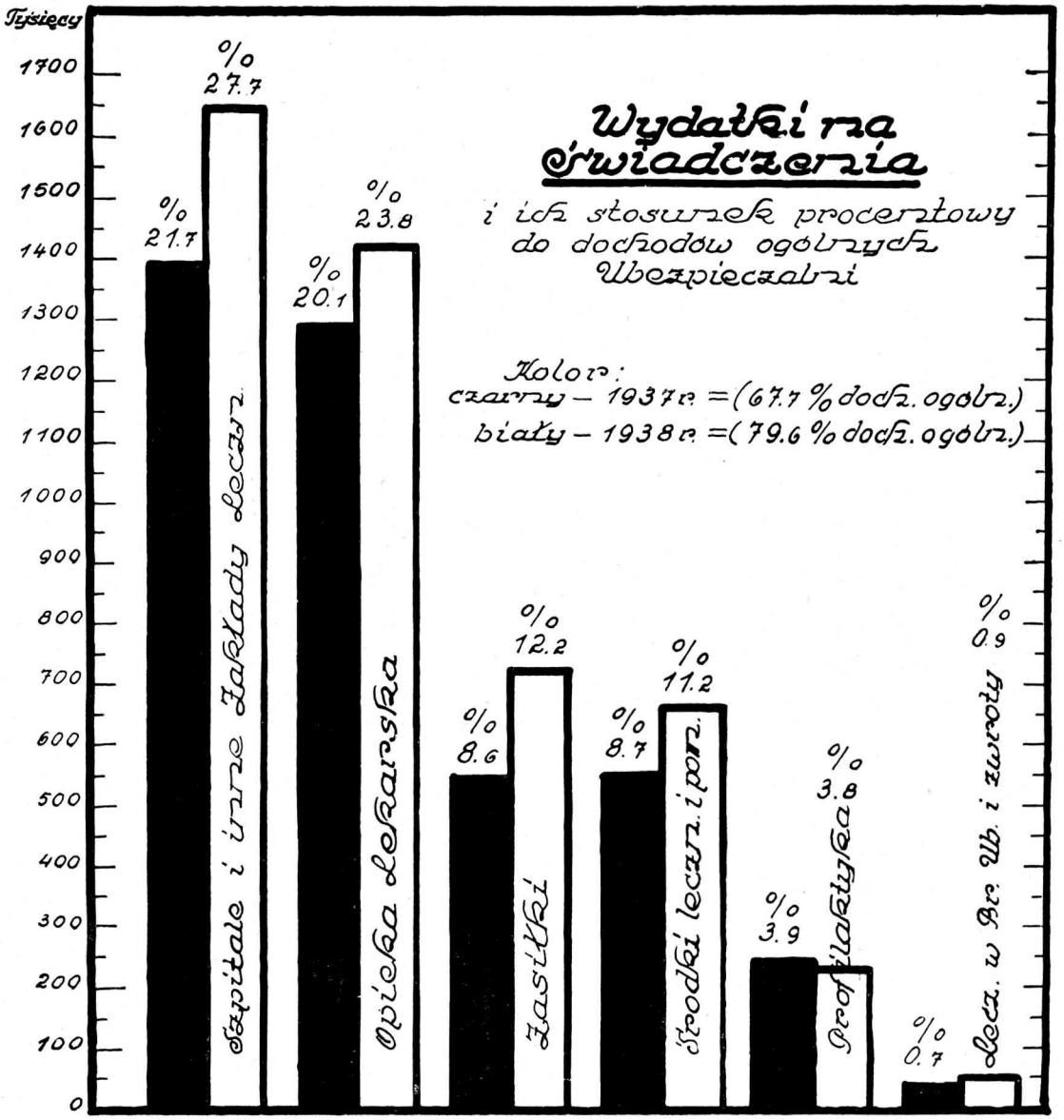
Tysięcy
1700
1600
1500
1400
1300
1200
1100
1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
Wydatki na świadczenia
i ich stosunek procentowy do dochodów ogólnych Ubezpieczalni
Kolor:
czarny – 1937 r. = (67.7 % dochod. ogólne.)
biały – 1938 r. = (79.6 % dochod. ogólne.)
% 21.7
% 27.7
Szpitale i inne Zakłady leczn.
% 20.1
% 23.8
Opieka lekarska
% 8.6
% 12.2
Zasiłki
% 8.7
% 11.2
Środki leczn. i porz.
% 3.9
% 3.8
Profilaktyka
% 0.7
% 0.9
Leczn. w Pr. Ub. i zwroty

Wykres 17

Odpisy na zaległe składki i odsetki wykazują różnicę między wyliczonymi składkami a wpływem składek.

Odpisy na Fundusz Rezerwowy dokonuje się od osiągniętych wpływów w wysokości 1%. Ponieważ wpływy w roku sprawozdawczym są wyższe od wpływów w roku 1937, przeto wydatek ten jest również większy.

DOCHODY

	1937 r.	1938 r.
Składki	zł 4.844.011,83	5.377.324,48
Odsetki	89.016,68	75.630,07
Kary	271,91	382,33
Dopłaty i opłaty ubezpieczeniowe . . .	78.761,12	98.273,35
Zwroty za udzielone świadczenia . . .	289.484,85	312.358,36
Subwencje z Ogólnego Funduszu Ubezp. na Wypadek Choroby	1.071.103,25	47.016,—
Inne dochody	54.793,54	62.130,03
	zł 6.427.443,18	5.973.114,62

Dochody omówiono szczegółowo w części drugiej „Podstawy finansowe ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa".

Bilans

na dzień 31 grudnia 1938 r.

Grupa	Dział	§	Wyszczególnienie	Kwoty paragrafów zł gr	Kwoty działów zł gr
1	2	3	4	5	6
5			**STAN CZYNNY:**		
	0		GOTÓWKA wg. specyfikacji		308.477,01
	1		WEKSLE wg. specyfikacji		3.277,36
	2		LOKATY:		
		0	W gotówce wg. specyfikacji	—	
		1	W papierach wartościowych wg. specyfikacji	48.720,22	48.720,22
	3		PŁATNICY:		
		0	Składek i opłat za czas od 1. I. 1934 r.	3.099.803,20	
		1	Składek za czas do 31. 12. 1933 r.	703.295,90	
		2	Opłat na Fundusz Pracy za czas do 31. XII. 1938 r. . . .	25.586,67	3.828.685,77
	4		SUMY PRZECHODNIE:		
		0	Uposażenie wypłacone na następny okres gosp.	74.455,50	
		1	Wydatki gospodarcze na następny okres wg. specyfikacji . .	16.673,34	91.128,84
	5		DŁUŻNICY:		
		0	Personel za pożyczki wg. specyfikacji	392.859,58	
		1	Z. U. S. za świadczenia wg. specyfikacji	178.801,70	
		2	Ubezpieczalnie społeczne wg. specyfikacji	26.222,20	
		3	Inni dłużnicy wg. specyfikacji	236.118,44	
		4	Sumy do wyjaśnienia wg. specyfikacji	148.100,07	982.101,99
	6		MATERIAŁY:		
		0	Środki lecznicze i opatrunkowe	66.108,64	
		1	Materiały gospodarcze wg. specyfikacji	28.485,—	—
		2	.....	—	94.593,64
	7		RUCHOMOŚCI wg. specyfikacji		333.332,77
	8		NIERUCHOMOŚCI:		
		0	Budynki murowane wg. specyfikacji	1.348.883,80	
		1	Budynki drewniane wg. specyfikacji	1.130,—	
		2	Budynki nieukończone wg. specyfikacji	—	
		3	Place i grunty wg. specyfikacji	111.660,12	1.461.673,92
	9		NIEDOBÓR:		
		0	Fundusze na pokrycie odpraw i emerytur	—	
		1	.....	—	—
			Razem . .		7.151.991,52
			SUMY POZABILANSOWE:		
			Gwarancje		83.919,26
			Depozyty		150,—
			.....		.....

Poznań, dnia 12 czerwca 1939 r.

Pieczęć Ubezpieczalni

(—) A. Ludwiczak
Księgowy

(—) Dr M. Stabrowski
w. z. Naczelny Lekarz

Grupa	Dział	§	Wyszczególnienie	Kwoty paragrafów zł gr	Kwoty działów zł gr
1	2	3	4	5	6
6			**STAN BIERNY:**		
	0		AKCEPTY wg. specyfikacji		—
	1		PŁATNICY ZA WEKSLE		—
	2		SUMY PRZECHODNIE		
		0	Płatnicy za przedpłaty	266.673,53	
		1	Inne przedpłaty wg. specyfikacji	—	266.673,53
	3		ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH:		
		0	Za składki i opłaty	14.982,07	
		1	Za zaliczki na świadczenia	—	
		2	Za opłaty do Og. Fund. Ubezp. na Wyp. Chor. i Mac. wg. spec.	51.329,03	
		3	Za rozrachunki z Centralą Zakupów	16.467,30	
		4	Za inne wg. specyfikacji	224.672,28	307.450,68
	4		WIERZYCIELE:		
		0	Ubezpieczalnie społeczne wg specyfikacji	134.383,38	
		1	Urzędy skarbowe za podatki	21.921,41	
		2	Szpitale wg. specyfikacji	171.707,83	
		3	Apteki —	42.559,38	
		4	Dostawcy —	17.308,79	
		5	Personel za uposażenia wg. specyfikacji	126.145,43	
		6	Inni wg. specyfikacji	89.244,77	
		7	Sumy do wyjaśnienia wg. specyfikacji	344.951,77	948.222,76
	5		POŻYCZKI:		
		0	Krótkoterminowe wg. specyfikacji	175.000,—	
		1	Niezapłacone raty amort. i odsetki od poż. długoterm wg. spec.	—	
		2	Hipoteczne i zobowiązania długoterminowe wg. specyfikacji .	554.921,85	729.921,85
	6		FUNDUSZE UB. I FUND. PRACY ZA NALEŻN. OD PŁAT.:		
		0	Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników . . .	475.080,59	
		1	Fundusze Ubezp. Emer. i na Wyp. Braku Pracy Prac. Umysł.	757.153,24	
		2	Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodowych	583.225,35	
		3	Fundusz Pracy za należności od 1. I. 1934 r.	118.549,35	
		4	Fundusz Pracy za należności do 31. 12. 1933 r.	33.645,98	1.967.654,51
	7		REZERWA NA ZAL. SKŁ. i ODS. z UBEZP. NA WYP. CHOR.:		
		0	Z ustawy o ubezp. społ. (od 1. I. 1934 r.) wg. specyf. na odwrocie	1.186,39	
		1	Z ust. z 19. 5. 1920 r. (do 31. 12. 1933 r.) wg. spec. na odwrocie	402.240,46	403.426,85
	8		FUNDUSZE:		
		0	Amortyzacyjny nieruchomości wg. specyfikacji na odwrocie .	363.153,67	
		1	Amortyzacyjny ruchomości wg specyfikacji na odwrocie . .	145.443,72	
		2	Na pokrycie odpraw i emerytur wg. specyfikacji na odwrocie .	565.971,33	
		3	.....	—	
		4	Rezerwy wg. specyfikacji na odwrocie	1.454.072,62	2.528.641,34
			Razem		7.151.991,52
			SUMY POZABILANSOWE:		
			Różni za gwarancje		83.919,26
			Różni za depozyty		150,—

(—) Inż. F. Gadomski
Dyrektor

(—) Prof. Dr St. Różycki
Komisarz

(—) St. Stempniewicz
Przewod. Kom. Rew.

(—) M. Tomaszewski
(—) J. Rączkowski
(—) St. Jachimowicz
(—) T. Nowicki
Członkowie Kom. Rew.

SPECYFIKACJA DO R-KU 67 (REZERWA NA ZAL. SKŁ. I ODS. Z UBEZP. NA WYP. CHOR.):

670 — z ustawy o ubezpiecz. społecz. (od 1. I. 1934 r.)

stan na dzień 1. I. 1938 r.			zł	—
przypis składek i ods. w 1938 r.	zł	5.452.954,55		
wpływ z tyt. skł. i ods. w 1938 r.	„	5.451.319,42	„	1.635,13
odpisy z rezerwy:				
odpisy należności nieściągalnych i umorz.	zł	27.705,33		
dopisano	„	27.256,59	zł	448,74
stan w dniu 31. XII. 1938 r.			zł	1.186,39

671 — z ustawy z 19. V. 1920 r. (do 31. XII. 1933 r.):

stan na dzień 1. I. 1938 r.			zł	490.804,33
powiększenia			zł	—
pomniejszenia: ulgi z rozp. M.O.S. z 12. VII. 1935 r.	zł	17.492,29		
wg. specyfikacji do bil.	„	71.071,58	„	88.563,87
stan w dniu 31. XII. 1938 r.			zł	402.240,46

SPECYFIKACJA DO R-KU 68 (FUNDUSZE):

680 — Fund. amortyz. nieruchomości

stan na dzień 1. I. 1938 r.	zł	356.397,95
pomniejszenie (sprzedaż) :	„	—
odpis za rok bieżący	„	6.755,72
stan w dniu 31. XII. 1938 r.	zł	363.153,67

681 — Fund. amortyz. ruchomości

stan na dzień 1. I. 1938 r.			zł	145.604,24
pomniejszenia:				
zniszczenie	zł	—		
sprzedaż	„	31.800,—	„	31.800,—
odpis za rok bieżący			„	31.639,48
stan w dniu 31. XII. 1938 r.			„	145.443,72

682 — Fund. na pokrycie odpraw i emerytur

stan na dzień 1. I. 1938 r.			zł	663.030,09
pomniejszenia: emerytury bieżące	zł	56.484,46		
różnice emerytur	„	40.574,30	„	97.058,76
powiększenia	zł	—		—
stan w dniu 31. XII. 1938 r.			zł	565.971,33

684 — Fundusz Rezerwowy

stan na dzień 1. I. 1938 r.			zł	1.326.892,85
pomniejszenia: przez umorzenie należności	zł	41.389,51		
			zł	41.389,51
powiększenia: odpis za rok bieżący	zł	54.513,19		
nadwyżka za rok bieżący	„	114.056,09	„	168.569,28
stan w dniu 31. XII. 1938 r.			zł	1.454.072,62

WYJAŚNIENIA

W r. 1938 wpłynęło tytułem składek i odsetek za ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa:

a) z ustawy o ubezpieczeniu społecznym (należności od 1. I. 1934 r.) . . . zł 5.451.319,42
co stanowi 99,97% przypisu składek i odsetek

b) z ustawy z dnia 19. V. 1920 r. (należności do 31. XII. 1933 r.) . . . . zł 113.644,56

Razem . . zł 5.564.963,98

Przeciętna liczba ubezpieczonych na wypadek choroby i macierzyństwa w 1938 r.: 78.095.

Zadłużenie płatników składek i opłat za czas od 1. I. 1934 r. na rzecz ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa wynosi zł 899.372,28.

(—) A. Ludwiczak
Księgowy

(—) Inż. F. Gadomski
Dyrektor

Rachunek działalności

za rok sprawozdawczy 1938.

Grupa	Dział	§	Wyszczególnienie	Wykonanie kwoty paragrafów zł gr	Wykonanie kwoty działów zł gr	% przypisu składek	Na jednego ubezp.	Budżet zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2			**WYDATKI NA ŚWIADCZENIA:**					
	0		ZASIŁKI:					
		0	Chorobowe	518.808,90				
		1	Domowe i szpitalne	54.288,91				
		2	Dla położnic	51.395,70				
		3	Dla karmiących	29.394,69				
		4	Pogrzebowe	75.105,51	728.993,71	13,6	9,33	737.700,—
	1		OPIEKA LEKARSKA:					
		0	Wydatki osobowe na pomoc lekarską	1.183.951,28				
		1	Wydatki rzeczowe na pomoc lekarską	61.233,29				
		2	Wydatki osobowe na pomoc dentystyczną	77.476,14				
		3	Wydatki rzeczowe na pomoc dentystyczną	18.684,81				
		4	Pogotowie lekarskie	80.157,10	1.421.502,62	26,4	18,20	1.412.230,—
	2		ŚRODKI LECZNICZE I POMOCNICZE:					
		0	Z aptek i wytwórni własnych	128.397,21				
		1	Z aptek i wytwórni obcych	532.521,79				
		2	Kontrola recept i analiza leków	5.057,80	665.976,80	12,4	8,53	622.060,—
	3		SZPITALE I INNE ZAKŁ. LECZN. I ROZP.:					
		0	Szpitale i sanatoria	1.477.878,08				
		1	Inne zakłady lecznicze i rozpoznawcze	174.176,99				
		2	Leczenie sanat. prowadz. przez O. F. U. na W. Ch.	—	1.652.055,07	30,7	21,16	1.566.944,—
	4		LECZ. W BRATN. UB. I ZWROTY UBEZP.:					
		0	Leczenie w bratnich ubezpieczalniach	36.283,22				
		1	Zwroty ubezpieczonym	21.358,05	57.641,27	1,1	0,74	50.240,—
	5		PROFILAKTYKA I IN. WYDATKI SANIT.					
		0	Profilaktyka	206.922,44				
		1	Specjalne cele sanitarne	22.259,86	229.182,30	4,3	2,93	206.850,—
			Razem wydatki na świadczenia		4.755.351,77	88,5	60,89	4.596.024,—
3			**WYDATKI INNE:**					
	0		OPŁ. DO OG. FUND. UB. NA WYP. CHOR.:					
		0	Z art. 239	218.052,78				
		1	Z art. 244 ust. 5 pkt. 4	218.052,89	436.105,67	8,1	5,59	422.949,—
	1		KOSZTY ADMINISTRACYJNE		507.711,12	9,4	6,55	478.781,—
	2		KOSZTY OGÓLNE:					
		0	Koszty prawne i sądowe	9.578,49				
		1	Dyskonto weksli	—				
		2	Odsetki od pożyczek krótkoterminowych	10.603,13				
		3	Odsetki od zob. długoterminowych i od dług. hip:	35.965,50				
		4	Inne koszty ogólne	20.337,94	76.485,06	1,4	0,98	81.442,—
	3		ODP. NA ZALEGŁE SKŁADKI I ODSETKI		28.891,72	0,5	0,02	52.179,—
	4		ODPISY NA FUNDUSZE:					
		0						
		1						
		2						
		3	Rezerwowy	54.513,19	54.513,19	1,0	0,70	52.869,—
			Nadwyżka		114.056,09	2,2	1,77	30.568,—
			Razem		5.973.114,62	111,1	76,50	5.714.812,—

Poznań, dnia 12 czerwca 1939 r.

Pieczęć Ubezpieczalni

(—) A. Ludwiczak
Księgowy

(—) Dr. M. Stabrowski
w. z. Naczelny Lekarz

Grupa	Dział	§	Wyszczególnienie	Wykonanie kwoty paragrafów zł gr	Wykonanie kwoty działów zł gr	% przypisu składek	Na jednego ubezp.	Budżet zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1			**DOCHODY:**					
	0		SKŁADKI:					
		0	Za obowiązkowe ubezpieczenie	5.345.595,94				
		1	Za kontynuowanie ubezpieczenia	9.049,59				
		2	Za dobrowolne ubezpieczenie	738,27				
		3	Za ubezp. prac. umysł. pozostających bez pracy	21.940,68	5.377.324,48	100,—	68,87	5.222.735
	1		ODSETKI:					
		0	Od składek za obowiązkowe ubezpieczenie . .	75.630,07				
		1	Od składek za kontynuowanie ubezpieczenia. .	—	75.630,07	1,4	0,97	86.500
	2		KARY:					
		0	Nałożone na pracodawców	382,33				
		1	Nałożone na ubezpieczonych	—	382,33	—	—	—
	3		DOPŁATY I OPŁATY UBEZPIECZONYCH:					
		0	Dopłaty za porady lekarskie i zabiegi lecznicze	48.078,80				
		1	Dopłaty za lekarstwa i środki lecznicze i pomocn.	28.052,20				
		2	Dopłaty za protezy i środki pomocnicze p-ko zniekszt. i kal.	2.616,90				
		3	Dopłaty i opł. za porady. zab. i protezy dentyst.	19.525,45	98.273,35	1,8	1,26	83.150
	4		ZWROTY ZA UDZIELONE ŚWIADCZENIA:					
		0	Na koszt bratnich ubezpieczalni	50.840,39				
		1	Na koszt. Z. U. S.	191.019,95				
		2	Inwalidom wojennym	70.399,38				
		3	Umowa	98,64	312.358,36	5,8	4,—	275.000
	5		SUBW. Z OG. FUND. UB. NA WYP. CHOR.:		47.016,—	0,9	0,60	8.016
	6		INNE DOCHODY:					
			Dochody z własnych nieruchomości	4.680,36				
			Odsetki od wkładów i lokat	14.075,39				
			Zwroty kosztów prawnych i sądowych . . .	131,03				
			Różne dochody	43.243,25	62.130,03	1,2	0,80	39.411
			Niedobór		— —	—	—	— —
			Razem		5.973.114,62	111,1	76,50	5.714.812

(—) Inż. F. Gadomski
Dyrektor

(—) Prof. Dr. St. Różycki
Komisarz

(—) St. Stempniewicz
Przewodn. Kom. Rew.

(—) M. Tomaszewski
(—) J. Rączkowski
(—) St. Jachimowicz
(—) T. Nowicki
Członkowie Kom. Rew.

PROTOKÓŁ

Tymczasowej Komisji Rewizyjnej Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu z czynności nad badaniem bilansu zamknięcia i rachunku działalności Ubezpieczalni za rok 1938.

Tymczasowa Komisja Rewizyjna w składzie:

p. Prezes Stempniewicz Stanisław — przewodniczący,
p. Dyrektor Tomaszewski Marian — zast. przewodniczącego,
p. Redaktor Rączkowski Józef — członek,
p. Jachimowicz Stanisław — „
p. Nowicki Tomasz — „

na 9 posiedzeniach, odbytych w dniach: 20. III., 27. III., 3. IV., 13. IV., 20. IV., 25. IV.. 27. IV., 11. V. i 12. VI. 1939 r.,

I. porównała bilans zamknięcia i rachunek działalności za 1938 r. z kontami, stwierdzając zgodność wykazanych cyfr. Komisja nie stwierdziła żadnych uchybień.

II. Nadwyżka za rok obrachunkowy 1938 wynosi . . zł 114.056,09
Bilans zamknięcia, tak w stanie czynnym jak i biernym, zamyka się kwotą zł . . . . . zł 7.151.991,52
Pozycje pozabilansowe wynoszą: gwarancje . . zł 83.919,26
depozyty . . zł 150,—

III. Rachunek działalności zamyka się tak w dochodach jak i wydatkach kwotą . . . . . zł 5.973.114,62

IV. W związku z uwagami, poczynionymi w sprawozdaniu za 1937 r., Komisja zajęła się specjalnie zbadaniem prac Sekcji Poboru Składek i Referatu Egzekucyjnego.

Komisja rozpatrzyła poszczególne konta o poważniejszych zaległościach i stwierdziła, że:

1. zaległości na ogół uległy zmniejszeniu;
2. pewne zaległości zmniejszeniu nie uległy, a nawet wzrosły, jednak — jak wynika z odnośnych aktów — Ubezpieczalnia Społeczna ze swej strony dokładała wszelkich starań, by zaległości upłynnić i w tym celu stosowała wszelkie rozporządzalne środki prawne;
3. zarówno Sekcja Poboru Składek jak i Referat Egzekucyjny — wykazują w pracy wybitną staranność i sprawność.

Poznań, dnia 12 czerwca 1939 r.

Członkowie:
J. Rączkowski
St. Jachimowicz
T. Nowicki

Przewodniczący:
St. Stempniewicz

Zastępca Przewodniczącego:
M. Tomaszewski

Uchwała

Komisarza Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu

Na podstawie art. 39 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z dnia 28. III. 1933 r. (Dz. U. R. P. nr 51, poz. 396) i § 81 pkt 3 Statutu Ubezpieczalni Społecznej przedstawiam, stosownie do postanowień zawartych w art. 260 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym oraz § 116 Statutu, sprawozdanie roczne z działalności Ubezpieczalni i zamknięcia rachunkowe za rok 1938.

Komisarz

(—) Prof. Dr STEFAN RÓŻYCKI

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 14 stycznia 1935 r. o zakresie nadzoru Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nad Ubezpieczalniami Społecznymi (Dz. U. R. P. nr 3, poz. 23) oraz zgodnie z § 13 statutu Zakładu — Zakład Ubezpieczeń Społecznych niniejsze sprawozdanie zatwierdza.

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Naczelny Dyrektor

Dr T. DYBOSKI

SPIS ROZDZIAŁÓW:

strona

Wstęp

Przepisy prawne 7

Władze i organa Ubezpieczalni Społecznej 8

Część I. — Ubezpieczeni i zakłady pracy 9

Część II. — Podstawy finansowe ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa 12

Część III. — Świadczenia ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa 15

Część IV. — Działalność Ubezpieczalni na rzecz innych rodzajów ubezpieczeń i Funduszu Pracy 28

Część V. — Organizacja i koszty administracyjne 33

Część VI. — Zarząd majątkiem 35

Część VII. — Rachunek działalności 38

Bilans na dzień 31. XII. 1938 41

Protokół Tymczasowej Komisji Rewizyjnej . . . 49

Uchwała Komisarza w przedmiocie sprawozdania 50

Decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zatwierdzająca sprawozdanie 50

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL

CZCIONKAMI DRUKARNI
M. PUTIATYCKI POZNAŃ
UL. BUKOWSKA NR 46